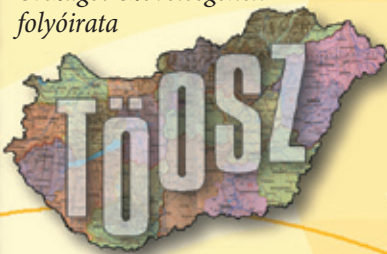

A Települési Önkormányzatok
Országos Szövetségének
folyóirata

ARCOK 13

XVI. évfolyam, 6. szám
2006. június
Ára: 360 forint

KÜLDÖTTGYŰLÉS REFORM ELŐTT

A TÖOSZ elnöksége javaslatokat tett a helyi önkormányzatok adóztatási tevékenységének továbbfejlesztésére. Állásfoglalásának megerősítését a küldöttgyűléstől kérte. Ennek az állásfoglalásnak lényegi eleme, hogy a helyi iparüzési adó 2008. január 1-jével történő megszüntetésének nincsenek meg a feltételei. Ezért az elnökség javasolta a megszüntetés határidejének 2-3 éves meghosszabbítását, hogy – ha egyáltalán szükséges az iparüzési adó megszüntetése – az új adó(ek)re vonatkozó szabályozás kimunkálható legyen. A TÖOSZ arra kéri a kormányzatot, hogy a helyi adórendszerek átalakítását célzó szakmai együttműködési ajánlatát fogadja el.

Az elnökség állásfoglalásának néhány további részletére az ötödik oldalon 85%! címmel annak az összeállításnak a részeként hívjuk fel az olvasók figyelmét, amely összeállítás az önkormányzati reform kormányzati koncepciójának több oldalú megközelítése révén annak alapos küldöttgyűlési megítélését segítheti. Szándékunk szerint ennek az újságnak a 4–12. oldalán olvasható (a 29. oldal keretes anyagával kiegészített) írások minden sora azt a célt szolgálja, hogy a TÖOSZ legfőbb döntéshozó testülete segítse meghatározni az önkormányzati-közigazgatási rendszer átalakításának a választott helyi vezetők támogatását élvező tartalmát és irányát.

CSATLAKOZÁSOK

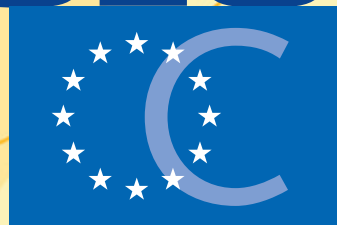
16-17

C2E
NET

MEGÚJULÓ

ENERGIÁK

INTERREG III B CADSES

FELKÉSZÜLÉS AZ ÖNKORMÁNYZATI VÁLASZTÁSOKRA

A magyarországi politikai kultúra fejlesztését szolgálja a **Kommunikáció a médiában köztisztviselőknek és közeleti szereplőknek** címmel a Sämling Kft. által indított akkreditált továbbképzés.

Ajánlott a **közigazgatási intézmények, önkormányzatok vezetőinek, képviselőtestületek jelenlegi és jövőbeli tagjainak, valamint a közeleti szereplők részére.**

Tekintettel a tréning aktuális célközönségére, a képzések a **politikai erkölcs írott és íratlan szabályai szerint, pártsemleges körülmények között, elkülönített, 10-15 fős, kis csoportokban, maximális diszkréció mellett folynak.**

Az oktatók a média és a felsőoktatás tapasztalt szakemberei. Jelentkezés és információ: a tibor.hornok@samling.hu e-mail címen vagy a Sämling Kft -nél, az alábbi telefonszámokon lehetséges:

Tel.: 061/202-0909, 212-4412, Fax: 212-5071

Mobil: 06203356987 Honlap: www.samling.hu

HATÉKONYSÁGNÖVELÉS A KÖZÉLETBEN

Az önkormányzatoknak is szembe kell nézniük azzal, hogy kisebb létszámmal kell a szolgáltatások színvonalát emelni. Ugyanakkor világosan kell látnunk azt is, hogy azok az önkormányzatok, amelyek nem tudnak EU-s forrásokat felkutatni és projekteket megvalósítani, azok az elvárt hatékonyságot sem tudják hozni. A sikeres önkormányzati projektek alapvető feltétele a **megfelelő projektszemlélet kialakítása**, és a **projektmenedzsment ismeretek** elsajátítása. Fontos, hogy a projektek vezetői megfelelően ismerjék az általános **menedzsment tan** alapjait, messzemenően értsenek a **projektekhez** és a **projektmenedzsmenthez**, valamint, hogy képesek legyenek a **rendszeres szemléletű gondolkodásra**. Ezen ismeretek elsajátítására és gyakorlati megvalósítására nyújt lehetőséget a Sämling Kft **Projektszemléleti programja**.

Keressen bennünket **projektmenedzsment oktatás és projektek menedzselésével** kapcsolatban.

Elérhetőségünk: gabor.almasi@samling.hu és csilla.magyar@samling.hu

Honlap: www.samling.hu

PDT - Process Development Training
(A munkatársak aktív bevonására épülő folyamatfejlesztő, költséggracionalizáló tréning)
ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMÁRA

FÉLELEM A HIVATALTÓL

A PDT képzés lényegéről

A Process Development Training nemzetközi tapasztalatokra épülő **hatékonyságjavító tréning**. A képzés célja, hogy a résztvevők elsajátítsák azokat a **hatékonyságot növelő** a for-profit szférában már évtizedek óta alkalmazott technikákat, amelyek segítik az önkormányzatok szolgáltatási színvonalának emelését és költségeinek csökkentését. Természetesen a képzés kialakítása során figyelembe vettük a for-profit és a non-profit szféra közötti különbséget. A PDT oktatás alkalmazásának elvárható eredményei:

- Hatékonyság javulás (költség csökkentés)
- Fejlettebb kommunikáció
- Dokumentáció csökkenés (ésszerűbbé válása)
- Jobb helykihasználás
- Ügyfél-elégedettség növelés

Andriska Pál, Tréner tanácsadó
Tel.: +36 20 213 0102 Fax: +36 1 212 5071
E-mail: pal.andriska@samling.hu
Honlap: www.samling.hu

Önkormányzati munkatársaknak tartott ügyfélszolgálati tréningjeinken gyakori tapasztalat a dolgozók részéről, hogy az ügyintézésre érkező ügyfelek gyakran ellenségesen, bizalmatlanul vagy akár félelemmel érkeznek az önkormányzati ügyfélszolgálatra. Erőteljes lelki megterhelést jelent továbbá a szerencsétlen sorsú ügyfelek problémáinak kezelése, különösen olyan esetekben, amikor az ügyfélszolgálati munkatársnak, bármennyire is szeretne, nem áll módjában segíteni.

A fent felsorolt helyzetek kezelése nagy türelmet, valamint magas szintű empátiás és kommunikációs készséget igényel az ügyfélszolgálati munkakörben dolgozók részéről.

E helyzetmegoldási készségek tudatos kifejlesztésére teremtünk lehetőséget **Ügyfélszolgálati készségfejlesztő tréningjeinken**, továbbá eszközöket mutatunk a résztvevőknek a munkájuk során keletkező feszültségeik eredményes levezetésére is.

Érdeklődni lehet Domján Mónika tréner tanácsadónál a monika.domjan@samling.hu e-mail címen, továbbá a 06-1-4380594-es telefonon. Honlap: www.samling.hu

HARCOK

Küldöttgyűlés reform előtt	4
85%!	5
Egy nyilatkozat	6
Feltételes támogatás	8
A beszámolóból	9
A közös nyilatkozat	11
Dézsávú?	12

ARCOK

Akit elkerülnek a konfliktusok	13
--------------------------------	----

CSATLAKOZÁSOK

Megújuló energiák	18
-------------------	----

MINDENNAPOK

Közigazgatásunk elektronizációja	18
Érdeklődés-ébresztő akció	21

FEJLESZTÉSEK

Uniós termék lehet a Dráva-Tej	25
Radiológiai mérőállomást állítanak fel Gerjenen	25
Pahre-pénzből fiatalokúaknak építenek börtönt	25
Kényszerpályára került a bodajki kastélypálya	25
ROP-ROP	26
Sikersztori-pályázat	27

MINDENNAPOK

Hírszóró	28
Pécsi épületsiker Bécsben	28
Nem dézsávú!	29
Régiós oktatásjobbító fórum	29
(al)polgármester	30

KÜLDÖTTGYŰLÉS REFORM ELŐTT

A TÖOSZ elnökségi döntésének megfelelően a 2006. évi küldöttgyűlést előkészítő megyei polgármesteri fórumokra csak az országgyűlési választások második fordulóját követően került sor. A hagyományos kora tavaszi időpont elhagyását leginkább az indokolta, hogy a TÖOSZ kezdeményezése még az előző országgyűlési időszakban nem járt sikerrel, vagyis az akkori négy parlamenti pártal nem sikerült megállapodni az önkormányzati rendszer változtatásának elveiben és módszertanában. Mivel a politikai pártok többsége nem foglalt érdemben állást az önkormányzati rendszer változtatásának ügyében, így nem volt értelme erről a kérdésről „vitakozni”, miközben a TÖOSZ álláspontja a tavalyi küldöttgyűlés óta ismert, amiként ismertek a TÖOSZ ez ügyben tett kezdeményezései is.

Amint az emlékezetes, az önkormányzati választások időpontjának megváltoztatására irányuló TÖOSZ-javaslatra is csupán egy válasz érkezett, jelesül az MSZP frakcióvezetőjétől. E válasz lényege, hogy a ciklus meghosszabbításával nem, de a törekvéssel egyetért a frakció, nevezetesen azzal, hogy az önkormányzati választások a parlamenti választási ciklus felezőidejében legyenek.

A TÖOSZ megyei tagozati üléseinek sora – és polgármesteri fórumosorozata – 2006. április 25-én kezdődött Kaposvárott, és június 22-én zárul(t) Szegeden. A megyei fórumok két legfőbb témája a fejlesztéspolitika átfogó áttekintése és a helyi önkormányzatok, illetve érdekképviseletük álláspontjának kialakítása (volt) az őket érintő legidősebb ügyekben.

Az első témakörben a Nemzeti Fejlesztési Hivatal munkatársa az európai uniós fejlesztési lehetőségek 2007–2013 közötti időszakáról adott tájékoztatást, majd az Országos Területfejlesztési Hivatal munkatársa a Területi Operatív Programokról a II. Nemzeti fejlesztési tervben való szerepéről beszélt, illetve ehhez kapcsolódóan az adott regionális fejlesztési ügynökség munkatársa, aki részletesen szólt a konkrét megye jövőbeni regionális lehetőségeiről. A tervek egymásra épüléséről és a lehetőségekről szóló tájékoztatókat követően a Belügyminisztérium munkatársai hívták fel a polgármestereket, önkormányzati vezetők figyelmét a BM által kezelt EU-önerőalap nyújtotta lehetőségekre, az integrált kistérségi fejlesztési programokra, továbbá a kistérségi plusz-szolgáltatásra.

A többségében állami tulajdonú, fejlesztést segítő, támogató szervezetek vezető munkatársai közül elsőként a Regionális Fejlesztési Holding Rt. az önkormányzati fejlesztésekhez – projekt tervezési és pályázati tanácsadás, forrásteremtés, hitel közvetítés, speciális pénzügyi szolgáltatások útján – kapcsolódó segítségnyújtási formákról beszélt, majd a Magyar Fejlesztési Bank Rt. önkormányzati hitelek osztályának igazgatója részletes szakmai tájékoztatót tartott az MFB által nyújtott fejlesztési hitelezési formákról, lehetőségekről és megoldásokról. A fejlesztési blokk befejező előadása egy új lehetőségről, az önkormányzati hitelfelvetelek támogatásáról a Hitelgarancia Zrt. által ez év januárjától nyújtható kézfizető kezességvállalásról szólt. A TÖOSZ régi követelése, az önkormányzati hitelgarancia rendszerének kezdeti formája megvalósult, viszont a továbbfejlesztéshez szükséges az önkormányzati tapasztalatok felhasználása. A tömény szakmai előadásblokk a polgármesteri visszajelzések szerint hasznos volt, mert egybe láthatták az országos, a regionális, a megyei és kistérségi lehetőségeket, amelyekbe a saját településének terveit, programjait mindenki beillesztheti. (A rendezvénysorozat anyagait a szövetség honlapján – www.toosz.hu-n – is elérhették az érdeklődők.)

A megyei polgármesteri fórumok másik témaköre az idő előrehaladtával egyre izgalmasabbá vált, mivel a kormányalakítással és a készülő kormányprogrammal összefüggésben egyre több javaslat fogalmazódott meg. Az önkormányzati közvéleményt kezdetben az a pénzügyi szemléletű javaslat irritálta, amely szerint Magyarországon túl sok az önkormányzat, tehát csökkenteni kell a számukat. Csak később – a Gyurcsány Ferenc kijelölt miniszterelnökkel folytatott egyeztetés során – derült ki, hogy az új kormány és az azt alkotó pártok nem kívának változtatni a magyar önkormányzati rendszer alapstruktúráján, vagyis alapértéknek tekintik a települések önkormányzathoz való jogát.

A megyei TÖOSZ-rendezvények a második Gyurcsány-kormány programjának közzétételével élénkültek fel.

A Gyurcsány-kormány 85 oldalas programja (Új Magyarország/ Szabadság és szolidaritás – a Magyar Köztársaság Kormányának programja a sikeres, modern és igazságos Magyarorszáért – 2006–2010.) az államreform keretei között a Szolgáltató önkormányzat – ön-

kormányzati reform alcímmel mindösszesen alig másfél oldalon foglalkozik az önkormányzati rendszerrel, ezen belül kiemelten két új közigazgatási szint, a régió és a kistérség létrehozatalával. Az átalakulás legfőbb indítékának az együttműködést tekinti.

A reform keretében kezdeményezi a választott önkormányzattal rendelkező régiók létrehozását. A régiós önkormányzati választások időpontját a kormányprogram 2008-ban jelöli meg, míg a kapcsolódó törvényjavaslatok között az alkotmány módosítását igénylő 3.§ (3) bekezdés a regionális közgyűlés tagjainak első általános választását a 2009. évi európai parlamenti választás napjára időzíti. A kormányprogramhoz kapcsolódó önkormányzati törvénymódosítás terve tartalmazza a megszűnő megyei önkormányzatok helyére lépő regionális önkormányzatra vonatkozó szabályokat (VIII. fejezet).

A megyék megszüntetésének javaslata meglehetősen felzaklatta az önkormányzatok képviselőit. Különösen a Vas megyei polgármesteri fórumon hangzottak el hozzászólások a megyék védelmében. A Vas Megyei Önkormányzatokért Egyesület (amelynek – már a második választási ciklusban – négy képviselője van a megyei közgyűlésben), határozott hangvételű nyilatkozatot tett közzé az önkormányzati rendszer tervezett átalakításáról (A nyilatkozat szövegét – némiképp rövidítve – a 6-7. oldalon közöljük. – A szerk.) A megyei önkormányzatokkal kapcsolatos vélemények meglehetősen sokrétűek. A városi polgármesterek többsége régiópárti, míg a kistételepülések vezetői jobbra a megyei önkormányzás fennmaradása mellett érvelnek.

Az elnökség támogatja az önkormányzati rendszer megújításának gondolatát, és élénk vita után úgy foglalt állást, hogy megfelelő feltételek esetén kész támogatni a választott régiók létrehozását. Azonban az önkormányzati törvény jelenleg ismeretes módosításának tervezete és a kormányprogram nem tartalmaz elegendő információt a decentralizáció, a szubszidiaritás, a demokrácia és főleg a hatékonyság támogatásának elképzelt módjáról és mértékéről. Így a TÖOSZ kezdeményezi, hogy a tervezett reformokról – az előnyeiről, a hátrányairól, a kockázatairól és a pénzügyi háttéréről is – mielőbb a fentiekre vonatkozó információkat kapjanak az önkormányzatok. Az önkormányzati rendszer átfogó átalakításához ugyanis szükséges, de másképp nem lehetséges megnyerni a települési önkormányzatok támogatását.

■ A kormányprogram kiemeli a kistérségi társulások megerősítésének fontosságát. A kapcsolódó Ötv.-módosítás alternatív javaslatot tartalmaz. Az A) változat az önkéntes társulási formát fenntartja, viszont bizonyos feltételek esetén a többség akaratát kiterjeszteni javasolja a társulásból kimaradó kisebbségre. A B) változat a kötelező társulást szabályozza. A TÖOSZ elnöksége megfelelő feltételek mellett, korábban – a többcélú kistérségi társulásokról szóló törvény vitájakor – a kötelező társulás mellett foglalt állást, és ezt a döntését most is megerősítette.

■ A közigazgatási reform részeként a kormányprogram növelni kívánja a kistérségi közigazgatási szolgáltató szerepet, amelynek következtében az 1000-nél kevesebb

10/098
85%

A TÖOSZ elnöksége állásfoglalásában hívta fel a kormányzat figyelmét arra, hogy az iparüzési adóból származik a helyi bevétel 85 százaléka, s ez túlnyomórészt az adót kivető települési önkormányzatok munkahely-teremtési és befektetési politikájának eredménye, emellett az önkormányzati fejlesztési hitelek és fejlesztések fundamentuma, kiesésének következményei beláthatatlanok. Álláspontja szerint a helyi adórendszer átalakítása során valamennyi adónem áttekintése szükségeltetik, ezen belül megfontolandó a kommunális adó mértékének emelése, s növelendő az – integrált formában is elképzelhető – adóellenőrzés és adóbeszedés hatékonysága. A helyi adópolitika meghatározása azonban – a törvények adta keretek között – a lakosság érdekét szolgáló települési önkormányzatok joga.

lakosú településeken nem kíván önálló jegyzői hivatalt működtetni. A kapcsolódó Ötv.-módosítás kevésbé kategorikus, mivel 500 és 1000 lakos között bizonyos feltételek fennállása esetén lehetővé teszi az önálló hivatal létesítését. A feltételek egy része szubjektív, míg a másik feltétel esetén nem értelmezhető a lakosság szám. Az elnökség egyetértett a jegyzőségek számának csökkentésével és a körjegyzőségek szerepének növelésével, de nem tartotta indokoltnak az ezer lakos alatt létrehozható jegyzőségek tekintetében a minimális lakosság számot 500 főben megállapítani. Javasolja a szubjektív elemek kizárását az átalakítás folyamatából.

■ A kormányprogram végezetül kinyilvánítja, hogy törölni szándékozik az állam által az önkormányzatokra és hivatalaikra testált értelmetlen feladatokat, az ágazati törvények felesleges előírásait. A TÖOSZ 2005. évi küldöttgyűlésén a miniszterelnök bejelentette, hogy növelni kívánják az önkormányzatok mozgásterét. E tekintetben az ágazati minisztériumok ellenállása miatt érdemi változás nem történt. A társönkormányzati szövetségekkel együtt ismételt eljuttatjuk az egyes ágazati jogszabályok módosítására irányuló kezdeményezéseinket. Reméljük, hogy az új kormány valóban tud változtatni, amelyre az ésszerűség és célszerűség miatt szükség lenne.

A kormányprogram és a kapcsolódó törvényjavaslatok alapján összességében megállapítható, hogy mind a program elemei, mind az azokat kibontó törvényjavaslatok lényegesen kisebb változtatást irányoznak elő, mint amilyenre az önkormányzati szféra felkészült. A változtatási javaslatok tartalmi szempontból nehezen értékelhetőek, mivel többnyire strukturális jellegűek és nem lehet megítélni, hogy milyen működési változtatásokat eredményeznek.

Az önkormányzatok többsége egyetért a 2006-ban megválasztandó polgármesterek és települési önkormányzati képviselők mandátuma időtartamának hat évre történő kiterjesztésével, amelynek eredményeként 2012-ben az önkormányzati választásokat a parlamenti választási ciklus felező idejében lehetne megtartani.

A TÖOSZ elnöksége az önkormányzati képviselők létszámának csökkentése ügyében – a jelenlegi kormányzati javaslat csupán a fővárosi és a megyei önkormányzatokat

érinti – a beterjesztett javaslatot támogatja, de megfontolandónak tartja, hogy valamennyi települési önkormányzatnál differenciáltan kerüljön sor a képviselők számának csökkentésére. Egyben kezdeményezi a képviselői tiszteletdíjak megszüntetését.

A TÖOSZ elnöksége – a megyei polgármesteri fórumok javaslatainak figyelembevételével – az önkormányzati rendszer átalakításának folyamatában ésszerű módosításokként javasolja

- a polgármesterek döntési pozíciójának megerősítését, a kistérségi együttműködés érdekében;
- a képviselői összeférhetlenségi szabályok kiterjesztését, az önkormányzati intézmények vezetőinek a képviselő-testületekből való kizárását (az összeférhetlenséget az elnökség szerint szükséges kiterjeszteni az önkormányzattal tartós jogviszonyban álló gazdasági társaságok tulajdonosaira és képviselőire is);
- a jegyzőséggel nem rendelkező településeken a településfejlesztési és marketing-feladatokat segítő, a civil szféra kialakulását erjesztő, egyben az ügyfelek eligazodását segítő személyek (IT-mentorok) foglalkoztatásának garانتálását;
- a települések közötti szervezett közúti közlekedés lehetővé tételét;
- a kistérségekben foglalkoztatott állami alkalmazottak (kistérségi megbízottak, vidékfejlesztési menedzser, „az NFT házhoz jön” projektgenerátorainak stb.) kistérségi munkaszervezetbe való integrálását és társulási alkalmazását;
- a kistérség hitelképességének megteremtését;
- a decentralizáció megnyilvánulási formájaként az NFT II. kapcsán önálló regionális operatív programok 2007-től kezdődő beindítását;
- a 2007–2013 közötti időszakban a vidékfejlesztésre fordítható források növelését;
- a pályázati eljárás egyszerűsítését, a pályázat nélküli akcióterveken alapuló támogatási rendszer kiterjesztését.

A polgármesteri fórumok visszatérő témája az önkormányzatok finanszírozásának helyzete, valamint a helyi adók, köztük különösen a helyi iparüzési adó kivezetésének kérdése (volt). A TÖOSZ elnöksége az önkormányzati és a finanszírozási rendszer megújításával összefüggésben áttekintette a magyar helyi adóztatás kérdéskörét, ez ügyben kialakított (a címlapon és az 5. oldalon ismertetett) állásfoglalásának megerősítését a küldöttgyűléstől kéri.

A TÖOSZ elnöksége már több ízben kifejezésre jutatta, hogy az önkormányzati és a közigazgatási rendszer megújítását, és működőképességének javítását fontosnak és szükségesnek tartja. A küldöttgyűlést előkészítő megyei polgármesteri fórumokon elhangzottak és az elnökség korábbi állásfoglalásai figyelembevételével összegezhető az új kormányval szemben támasztható önkormányzati igények. A 2006. június 27-ei küldöttgyűlés állásfoglalásai és döntései jelentős mértékben segíthetik megszabni az önkormányzati rendszer átalakításának az önkormányzati vezetők támogatását élvező irányát.

Dr. Zongor Gábor
a TÖOSZ főtitkára

EGY NYILATKOZAT

A Vas megyei Önkormányzatokért Egyesület (9700. Szombathely, Ady tér 5. Tel./fax: 95-462-077, 30-9-242-602) az önkormányzati rendszer átalakításáról kialakított álláspontját nyilatkozatban tette közzé. Álláspontjuk megfogalmazásakor még sem a kormányzat, sem a kormánykoalíciót alkotó két párt kompetens képviselői nem nyilvánították ki, hogy az önkormányzást alapértéknek tekintik, s hogy a települési önkormányzatok számát nincs szándékukban csökkenteni. Ellenkezőleg: némely kormánypárti szakember az önkormányzatok számának feltétlenül szükséges csökkentését országos napilapban publikált tanulmányban indokolta, ami önkormányzati körökben nem csupán ellenérzést keltett, hanem több önkormányzatot ellennyilatkozatra is késztetett. E nyilatkozatok egyike a Vas megyeieké, amelynek igen sok eleme a TÖOSZ legutóbbi elnökségi ülésének vitájában is hangot kapott. Hangsúlyozva, hogy az e nyilatkozatban foglaltak nem a TÖOSZ elnökségének álláspontját tükrözik, a 2006. május 9-én, Szombathelyen kelt, Patyi Elemér elnök által aláírt nyilatkozatot – némileg rövidítve – alább közöljük.

„A Vas megyei Önkormányzatokért Egyesület nem fogadja el a Szabad Demokraták Szövetsége által tervezett önkormányzati rendszer átalakítására vonatkozó elképzeléseket, mely szerint megszüntetésre kerülne a „megyerendszer” és lényegesen csökkentenék a kistépülési önkormányzatok számát, amelynek következtében a települések zöme elveszítené önállóságát. Ez utóbbi esetben a gyakorlatban visszatérnénk a rossz emlékű Közös Községi Tanácsi rendszerre, amely megszüntette a települések örendelkezési jogát, és „társközségként” nyomorította meg falvaink zömét!

Egyesületünk határozottan kiáll az önálló, független megyerendszer mellett, amelyet megfelelő hatáskörrel, feladattal és hozzárendelt költségvetési forrással kell ellátni! Biztosítani kell, hogy az állami költségvetési, ill. fejlesztési források döntő részt a megyékbe kerüljenek, és felhasználásukról - kormányzati „segítség” nélkül – az illetékes megyei és kistérségi testületek döntsenek! Az állami bürokrácia drasztikus csökkentése érdekében célszerű, hogy a megyékben képződő bevételek (arányosan!) eleve a megyékben maradjanak! (A politika folyamatosan a decentralizálásról beszél, miközben nem történik más, csupán a központi vezérlő szerep és pénzosztó funkció öt-hét, felelőrlől irányított úgynevezett régió-központba kerül.)

Elfogadhatatlan számunkra a regionális közigazgatás és a választott regionális önkormányzat!

Támogatjuk viszont a szomszédos megyékkel, a határainkon túli tartományokkal történő – kölcsönös előnyökön alapuló – együttműködést, esetleges „programrégiók” kialakítását!

Tisztelettel kérjük a Magyar Köztársaság Kormányát, hogy a megye és régió kérdésében kezdeményezzen nép-

szavazást, és ennek eredményére támaszkodva alkossa meg az állami és önkormányzati rendszert! (Ezzel a korrekt és demokratikus eljárással el lehetne kerülni a felesleges politika vitákat, helyette az érdemi munka kerülhetne előtérbe! Költségtakarékossági okok miatt javasoljuk a népszavazást az önkormányzati választásokkal együtt lebonyolítani!)

Röviden összegezve tehát, az alábbi formákban (szintekben) tudjuk elképzelni a magyar közigazgatást, az önkormányzati és területfejlesztési rendszert:

1./ Települési önkormányzat:

Nagyságrendtől függetlenül önálló döntési jogkörrel, és elsősorban az állam (megye=régió?) által biztosított költségvetéssel rendelkezik, amelyből képes ellátni a település fenntartását, üzemeltetését, az intézmények működtetését! Az államnak *normatív módon* kell biztosítani forrást a kistélepülések alapvető feladatainak ellátásához, önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanok amortizációs kiadásainak finanszírozásához (pl.: intézmények, szennyvízcsatorna, járda, mezői utak, stb.)! Azoknak a kistélepüléseknek, amelyek *önhibájukon kívül* – igazolhatóan – saját helyi bevételi forráshoz nem tudnak jutni, költségvetési forrásból kell automatikusan biztosítani a pályázati önerőt, mert különben mérhetetlen – és igazságtalan – hátrányba kerülnek! (Ez esetben nem csak a hátrányos helyzetű településekre gondolunk!)

Helytelen lenne, ha az ország vezetése – a politika – a falvak finanszírozását adományként fogná fel, szem elől tévesztve azt, hogy a falvak lakosságának zöme a városokban (ipari parkokban, szolgáltatásokban) dolgozik, vagyis az ipari munkásság 60–70 %-a *ingázó vidéki ember*, aki aktívan részt vesz a nemzeti jövedelem megtermelésében! *Fel kell tenni tehát a kérdést, hogy ennek a zömében ipari munkássá vált vidéki embernek Magyarországon joga van-e a kultúrát, modern lakókörnyezethez, amely biztosíthatja a pihenést, az emberhez méltó körülményeket?* (E kérdésünkre a választ az elkövetkezendő napok, hónapok döntéseiből, megnyilvánulásából megkapjuk!)

A települések önrendelkezési jogát - lakosság létszámától függetlenül - alkotmányban kell garantálni!

Egyetértünk azzal, hogy 1000 fő alatti települések körében, az eddigieknél lényegesen nagyobb anyagi ösztönzéssel el kell érni, hogy körjegyzőségek jöjjenek létre! E társulásoknál el kell törölni a közvetlen határokkal történő csatlakozás feltételét! E településkategóriában meg kell tartani az eddigi 5-7 fős képviselőtestületeket. A városokban, megyékben, kerületekben csökkenteni kell a testületi létszámokat és radikálisan mérsékelni – és maximálni! – kell a tiszteletdíjakat, költségterítéseket!

2./ Kistérség:

A társulás tagjai a települési önkormányzatok, amelyek – függetlenül a település lélekszámától – egyenlő jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek! Biztosítani kell, hogy egyetlen önkormányzat se tudja meggátolni a társulás létrehozását, legfeljebb kimarad belőle és nem lesz annak „haszonélvezője”! Éppen ezért kell lehetővé

tenni, hogy akár a települések 80%-a is létrehozhasson társulást anélkül, hogy a normatívák, és a fejlesztési források csökkennének! (Vagy kötelezővé kell tenni a társulást!)

A társulási rendszert nem az úgynevezett „székhely” településekre kell építeni, hanem attól független, önálló jogi személyiségű társulásokat kell létrehozni! Különböző is döntse el a társulás maga, hogy melyik településen lesz a székhelye! (A jelenlegi helyzetben a „székhely település” *pártpolitikai befolyás alatt tudja tartani és sok esetben tartja is az egész kistérséget*, akár 30-40 települést is, amely földrajzi nagyságrendjében is sokszorosa a városnak!)

A kistérségi területfejlesztési tanácsoknak *önálló és szabadon felhasználható, elosztható* területfejlesztési forrást kell biztosítani, amelynek mértéke kistérségenként – lakosság lélekszámától függően – legalább évi 100 millió forint!

Kistérségenként a városoktól és a társulásoktól függetlenül kell létrehozni egy Kistérségi Hivatalt (Járási Hivatalt), ahova ki kell telepíteni például az Okmányirodát és minden más államigazgatási és hatósági feladatot!

3./ Megye:

A megyerendszer a mi olvasatunkban a tartományt, vagy ha úgy tetszik, regionális szintet jelenti! (Tehát megye=régió!) Önálló és független, amely a minisztériumoktól minden „dekoncentrált” szervezeti feladatot és hatáskört átvész, anélkül, hogy e hivatalok létszáma növekedne! Ezzel további lehetőség nyílik a központi államapparátus létszámának radikális csökkentésére!

Érthetetlen számunkra az az elképzelés, amely a megyerendszer megszüntetésével számol, és mellette megfontolás tárgyává sem teszi a huszonhárom budapesti kerület csökkentését, felszámolását!

A magyar közigazgatási és önkormányzati rendszertől „testidegen” megyei jogú városi besorolást meg kell szüntetni és a megyeszékhelyi városoknak 20 % arányban delegálási lehetőséget kell biztosítani a megyei közgyűlésekbe! A csökkentett létszámú megyei közgyűlés tagjait a kistérségek lakossága arányos létszámkeret alapján választják. A megyei közgyűlés elnökét a megye lakossága közvetlenül választja! (Amennyiben a főváros képes közvetlen választással főpolgármestert választani, úgy a megyék lakosságának is meg kell adni a lehetőséget!)

A megyei közgyűlés alárendelt testülete a Megyei Területfejlesztési Tanács!

Számunkra nem köbe vésett gondolat 19 megye megtartása! Lehetővé kell tenni, hogy a megyék szabad akaratukból döntsenek akár az egyesülés, illetve a nagyrégió (nagy megye) létrehozása mellett!

Végezetül pedig felszólítunk minden politikai pártot, és szervezetet, aki nem támogatja azt, hogy minden település önálló, független önkormányzattal rendelkezzen, és a minden tekintetben megerősített megyerendszer töltsé be a „régios” szerepet, az ne indítson jelölteket a települési és megyei önkormányzati választásokon!”

KÜLDÖTTGYŰLÉS
REFORM ELŐTT

A tervezett önkormányzati-közigazgatási reform négy kérdésköréről konzultált dr. Lamperth Mónika (akkor még leendő önkormányzati és területfejlesztési) miniszter 2006. június 7-én a Belügyminisztériumban az országos önkormányzati szövetségek képviselőivel. A négy kérdéskör a kistérségi feladatellátás növelése, a jegyzőségek számának csökkentése, az erős, választott regionális önkormányzatok létrehozása, valamint az önkormányzati választási ciklus egyszeri, hat éves időtartamra szóló meghosszabbítása volt. A konzultáció utáni sajtótájékoztatón a miniszter asszony Becze Lajos elnök (Magyar Faluszövetség), Dióssy László elnök (TÖOSZ), dr. Gyenesi István társelnök (MÖOSZ), dr. Magyar Levente elnök (KÖOÉSZ), dr. Toller László elnök (MJVSZ) és dr. Wekler Ferenc elnök (KÖSZ) társaságában és egyetértésével jelentette be, hogy a szövetségek némelyike ugyan feltételekkel, de mindegyike támogatja a kormányzati elképzeléseket. A kistérségi feladatellátás törvény általi bővítése teljes körű támogatást élvezett. Támogatták a szövetségek képviselői, hogy az ezernél kevesebb lakosú településeken önálló jegyzőséget az önkormányzatok ne működtethessenek (vagy hogy az ötszáznál több, de ezernél kevesebb lakosú települések önkormányzatai a jegyzőségek működtetéséhez ne kapjanak állami forrást). Egyetértettek a tárgyaló felek abban is, hogy az idei önkormányzati választásokon a települési önkormányzatok testületei, polgármesterei hat évre kapjanak mandátumot, továbbá, hogy a megyei önkormányzatok közgyűléseinek tagjait és elnökeit három évre válasszák meg. Lehetőséget teremtve arra, hogy a három év múlva megtartandó regionális önkormányzati választások eredményeként a megyei önkormányzatokat a központi feladatok és források decentralizációja révén erőssé tett, választott regionális testületek váltsák fel. Lamperth Mónika ehhez hozzátette, hogy a megyék régiókkal való felváltásának támogatását egyes önkormányzati szövetségek feltételekhez kötötték, de ezekről a feltételekről nem beszélt. Viszont megemlítette, hogy munkacsoportok feladata lesz kidolgozni az önkormányzati reform részletkérdéseit.

Márpedig – ahogyan azt mondani szokták – az ördög a részletekben lakozik.

Mert igaz ugyan, hogy amennyiben az országos önkormányzati érdekszervezetek (köztük a konzultáción nem képviselt Magyar Önkormányzatok Szövetsége) valóban írásban deklarálják (Magyar Levente, a KÖOÉSZ elnöke javaslatára) a reform támogatását, az jó alapot adhat az ellenzéki pártokkal dűlőre jutni a törvényalkotók kétharmados szavazatarányát igénylő változtatásokhoz, de a részletkérdésekre adandó önkormányzatbarát válaszok híján maguk az önkormányzatok nehezíthetik meg a reform végrehajtását.

Dióssy László, a TÖOSZ elnöke a sajtótájékoztatón okkal említette meg, hogy az általa képviselt szervezet

legutóbbi elnökségi ülése résztvevőinek vitája után döntöttek a reform feltételes támogatásáról az elnökség tagjai, s a TÖOSZ június 27-ei küldöttgyűlésének ügyszabó kompetenciájára utalva hívta fel a figyelmet arra, hogy a pártok, illetve az esetleges aktuálpolitikai megfontolások e feltételek teljesítését ellehetetleníthetik.

A TÖOSZ legutóbbi elnökségi ülése résztvevőinek véleményét leginkább a megyék megszüntetésére vonatkozó (részleteiben korántsem kidolgozott) kormányzati elképzelés osztotta meg.

A kormányprogramban szerepeltetett e tárgyú mondatok nem mindenki számára voltak meggyőzőek. „...egy térség dinamikus fejlődésének biztosításához ma már nem elegendők a megyei szinten biztosítható erőforrások... a régiók megteremtésével a megyék egyre inkább elveszítik funkcióikat...” Így a kormányprogram.

Na de, ha a megyék kapnák meg, amit a régióknak szánunk, akkor az elegendő lenne egy térség dinamikus fejlődésének biztosításához. Ezt Albert Csaba, Vas megyei tagozatvezető, Lukácsháza polgármestere mondta, hozzá téve, hogy Szegedről ma gyorsabban el lehet jutni Győrbe, mint a régió egy másik megyei jogú városából, Nagykanizsáról; miért volna hát jó e települések lakói számára a nagyobb egység, ha megyéjük is megfelelne az uniós elvárásoknak.

A mai megye nem vármegye, autonómiának se nevezhető, nem közigazgatási, csupán intézményfenntartó szervezet. Ezt Molnár László társelnök, Püspökladány polgármestere mondta, aki a változtatás szakmai szükségesség mellett érvelt, kifejtve, hogy a fejlesztés, a szabályozás régiós kompetenciájával egyet lehet érteni, ehhez azonban az egyes régiók vezetőit választani, s nem a fejlesztési tanácsok mintájára delegálni, a közigazgatást pedig a régión belül decentralizálni kell. Úgy vélte, hogy az elnökségnek azzal a feltétellel kell támogatnia a kormányzat ez irányú törekvését, hogy a részletek kimunkálásakor a települési önkormányzatok érdekeit érvényesítse.

A jó döntéshez nem érzelmi, hanem objektív alapú megközelítésre van szükség, mondta a vitában Oláhné Surányi Ágnes, Fejér megyei tagozatvezető, Velence polgármestere. Ehhez – tette hozzá többek között – tudni kell, hogy melyek a mai és a leendő rendszer előnyei és hátrányai, tudni kell, hogy mennyibe kerül a megyerendszert a dekoncentrált szervekkel egyetemben fenntartani, hogy mennyivel olcsóbb, ha olcsóbb egy másik szisztéma. A változtatás elvét támogathatjuk, ha változtatás utáni gyakorlat átláthatóbb és gazdaságosabb.

Rövid az idő, mondta Szilágyi Menyhért társelnök, Csorvás polgármestere. De nemcsak a mi időnk rövid, fűzte hozzá még, hanem a kormányé is. Tudjuk, hogy a települési önkormányzatok egyes intézményeket nem tudtak fenntartani. A színvonalasabb feladatellátás szükségessége mellett érvelve szögezte le, hogy ő a régió híve.

Az élet felgyorsult, mondta Pásztor Béla tanácsnok, a helyiadóreform-bizottság vezetője, Veresegyház polgármestere, és úgy vélte, hogy a TÖOSZ szívós változtatási

szándékának most már törvényekben kell testet öltenie, mert a jövő itt van, s ezt a jövőt csakis a kistérségekre és a régióra lehet telepíteni. Megnőtt az igény a nagyobb egységben való gondolkodásra: a régiók Európájában a régióknak át kell nyúlniuk az országhatárokon is, fej-tette ki.

Király Bálint, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei tagozatvezető, Kazincbarcika polgármestere úgy vélekedett, hogy a megyék által fenntartott intézményeket általában a városokhoz és a kistérségekhöz, a kórházakat azonban a régiókhoz kellene telepíteni. Megemlítette: a kistépülési önkormányzatok attól tartanak, hogy a TEKI és a CÉDA távolabb kerül tőlük, de szerinte a hivatalokat – a települések önkormányzati jogosultságát garantálva – mégiscsak a kistérségeknek kellene működtetniük. Egyszersmind abbéli aggályának adott hangot, hogy a kétharmados többséget igénylő törvényeket megint csak nem sikerül megalkotni.

Elhangzott olyan érv is, hogy elnökség azért nem utasíthatja el a régiók létrehozását, mert ha tizenhat év után egy kormány végre rászánja magát a TÖOSZ által régóta szorgalmazott változtatásokra, végképp nem lenne szerencsés, hogy az ellenzék ezt a változtatást éppen a TÖOSZ-ra hivatkozva akadályozná meg (Dióssy László, elnök). Hogy azonban a változtatást a települési önkormányzatok támogassák, világossá kell tenni a számukra működőképességük fenntartásának módját és árát, meghatározni a kistérségben központosítandó, ott ellátandó feladataikat (*Zongor Gábor* főtitkár).

Mindemellett a küldöttgyűlésre beterjesztendő határozati javaslat megfogalmazása előtt az elnökség sorra vette az önkormányzati rendszer átalakítására, s a kormányzattal szembeni önkormányzati igények meghatározására vonatkozó korábbi döntéseit, e döntések eddigi folyamányait, s meghatározta az új kormánnyal szemben támasztott elvárásait.

Az elnökség ismét (sokadszor) kezdeményezte az önkormányzati finanszírozási rendszer felülvizsgálatát, valamint az állam és az önkormányzati szféra közötti, a választási ciklus időszakára szóló átfogó megállapodás megkötését. Szorgalmazta többek között a helyi adók rendszerének és az önkormányzatok gazdasági autonómiájának, a polgármesterek pozíciójának megerősítését (meg polgármesterek korengedményes nyugdíjazására vonatkozó szabályok egyértelművé tételét), az egyes ágazati szabályok átfogó felülvizsgálatát és az önkormányzati mozgástér bővítését. És azzal a feltétellel támogatta az önkormányzati rendszer átalakítását, amennyiben érdemivé válik a decentralizáció, érvényesül a szubsidiaritás elve, növekszik a helyi demokrácia, javul az önkormányzati közszolgáltatások színvonala és a működés hatékonysága. Ehhez (ismét) szükségesnek nyilvánította az önkormányzati érdekegyeztetés rendszerének kialakítását, annak érdekében, hogy az önkormányzati érintettek véleményének kikérése nélkül őket érintő kormányzati és parlamenti döntés ne születne.

A. G.

A BESZÁMOLÓBÓL

A TÖOSZ küldöttgyűlése, mint e szervezet legfőbb ügydöntő szerve, az alapszabály 16. j) pontja értelmében a szövetség szerveinek tevékenységéről szóló jelentés tárgyában minden évben dönt. A június 27-ei küldöttgyűlésre készített jelentést (az elnökség június 6-án elfogadott írásos beszámolóját) valamennyi küldött megkapta, tartalmának egy részét azért osztjuk meg a szélesebb nyilvánossággal, mert kiviláglik belőle, hogy a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége ebben a cikluszáró beszámolási időszakban is sok tekintetben a küszöbön álló önkormányzati reform szorgalmazója, előkészítője volt.

Ismeretes, hogy az elnökség a parlamenti választási kampánytól való tartózkodás érdekében hívta össze idén nyárra a küldötteket. Az kibővített elnökségi üléseken egyébként soha nem voltak napi, pártpolitikai indíttatású viták (amiről példát vehetne a parlament – a szerk.), noha a tagjai közül többen is eltérő politikai beállítottságú pártokban vállaltak szerepet. A kibővített elnökségi ülések általánossá válásával az elnökség jelentős koordinatív szerepet töltött be a megyei tagozatok, a tanácsnokok, az ágazati témák és a különféle térségi, valamint önkormányzati típus szerinti eltérő érdekek egyeztetésében. Így a szövetség a beszámolási időszakban is megőrizhette a szolidaritáson és a szakszerűségeken alapuló integratív jellegét, amelynek köszönhetően a közös önkormányzati érdekek képviselése révén az összetartás és összetartozás volt a meghatározó az elkülönüléssel és a széthúzással szemben.

Az elnökség a beszámolási időszakban – a 2005. április 26-ai, a Parlamentben tartott küldöttgyűlés óta – a múlt évben megtartott öt ülésén 22, az idei három ülésén 22, azaz összesen 44 határozatot hozott. A fontos döntésekről, állásfoglalásokról a társzövetségeket, a kormányzati szerveket, a parlamenti képviselő-csoportokat és a sajtót rendszeresen tájékoztatta. (A helyi önkormányzatok az Önkormányzatok Hasábjain, a tagönkormányzatok TÖOSZ Hírlevelén útján, 2005 decemberétől elektronikus hírlevelében is tájékozódhattak róluk, a szélesebb közvélemény pedig a TÖOSZ egyre több információt nyújtó – a LOGIN (Local Government Information Network / Helyi Önkormányzatok Információs Hálózata) rendszerével közös – honlapján (www.toosz.hu) ismerhette meg e döntéseket.)

A tavalyi küldöttgyűlés döntései alapján az elnökség a 2005. május 24-ei ülésén fogalmazta meg az önkormányzati rendszer megújítására vonatkozó rövid távú javaslatát, s kezdeményezte a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosítását. Tájékoztatót hallgatott meg az Európai Unió Régiók Bizottságában végzett munkáról *Bihary Gábor*, Budapest Fővárosi Közgyűlés Európai Integrációs és Külügyi Bizottság elnöke és *Dióssy László*, Veszprém Megyei Jogú Város polgármestere, a TÖOSZ elnöke – a szövetség két delegáltja – előterjesztésében.

KÜLDÖTTGYŰLÉS
REFORM ELŐTT

Az elnökség kialakította az önkormányzati garanciarendszerrel kapcsolatos álláspontját.

A 2005. szeptember 13-ai ülésen az elnökség az önkormányzati rendszer 15 éves évfordulójának alkalmából kezdeményezte, hogy a 15 éve folyamatosan polgármesteri tisztséget betöltő személyek, hosszú közszolgálati tevékenységük eredményeként elismerő oklevélben részesüljenek. Döntött arról, hogy Kunsziget község önkormányzatát a 2005. évben benyújtott Idősbarát Önkormányzat pályázatában megjelenített, a településen élő idős lakosság érdekében, folyamatosan és következetesen végzett tevékenysége elismeréseként különdíjban részesíti. részésíti. Az elnökség megtárgyalta a helyi önkormányzatok adóztatási tevékenységének továbbfejlesztésére vonatkozó előterjesztést, s az elfogadott javaslatcsomagot a pénzügyminiszternek továbbította. Az elnökség támogatta a TÖOSZ részvételét a CZENET hálózatban.

Ünnepi ülésen emlékezett meg az elnökség - 2005. szeptember 30-án a veszprémi polgármesteri hivatalban – az önkormányzatiság 15 éves jubileumáról, s – korábbi döntésének megfelelően – Köllner Ferenc-emlékdíj kitüntetésben részesítette *Fodor Antalné dr.-t*, Szigetszentmiklós polgármesterét, a TÖOSZ Pest megyei, valamint polgármesternői tagozatának vezetőjét, és *dr. Zongor Gábor*t, a TÖOSZ főtitkárát a szövetség szerepének, súlyának és rangjának erősítése, valamint eredményes önkormányzati érdekképviseleti tevékenysége elismeréseként.

A 2005. október 25-ei ülésen kiemelt napirendi pontként szerepelt a 2006. évi költségvetés önkormányzatokat érintő kérdéseiről szóló – *dr. Várfalvi István*, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára és *dr. Peresztegi Gergely*, a Belügyminisztérium önkormányzati gazdasági főosztály helyettes vezetője által tartott – tájékoztató. Az elnökség a 2006. évi költségvetési törvénytervezetről megállapította, hogy az abban foglaltak nem teremtik meg önkormányzatok kötelező feladatai ellátásához szükséges működési feltételeket, így fennáll az önkormányzatok ellehetetlenülésének veszélye. A többi hat országos önkormányzati érdekképviseleti szövetséggel közös állásfoglalásában szorgalmazta, hogy tényleges összegekről szóljon a költségvetési vita, így amennyiben a tervezett tartalékképzés az önkormányzatokra is kiterjed, csakis az azzal csökkentett összeg tekinthető tényleges állami támogatásnak, amiért is ki kell mondani: csökken az önkormányzatok támogatása. Javasolta, hogy a következő évi köztisztviselői és közalkalmazotti bérfejlesztésre csak abban az esetben és olyan mértékben kerüljön sor, amennyiben és amilyen mértékben származik állami támogatásból annak fedezete.

Szorgalmazta az indokolatlan, illetve reálisan teljesíthetetlen ágazati előírások megszüntetését, felfüggesztését. Mivel a pályázati kifizetések körüli bizonytalanság veszélyeztette az önkormányzatok működőképességét és fejlesztési terveik megvalósítását, az elnökség a miniszterelnököt kérte fel intézkedésre a kifizetések teljesítése, illetőleg – amennyiben a költségvetés egyensúlyban tartása hátráltatná a kifizetéseket – az önkormányzatok átmeneti nehézségeit megoldani segítő más jogszerű pénzügyi meg-

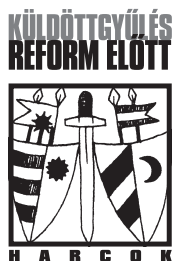
oldás kidolgozása érdekében, mert az állami kötelezettségvállalás teljesítésének elmaradásának terhe nem hárítható az önkormányzatokra. Az elnökség felkérte a kormányt és a parlament képviselő-csoportjait, hogy a TÖOSZ 2004. május 26-án elfogadott ajánlásának figyelembevételével együtt dolgozzanak ki a kistélepülések romlását megállító, e folyamatot visszafordító intézkedéscsomagot. Az elnökség levélben fordult a gazdasági és közlekedési miniszterhez, hogy a kistélepülések közlekedésének helyzetét tekintse át, és az e helyzeten javító komplex, hosszú távú megoldás kialakításáig is akadályozza meg a Volán által tervezett járatmegszüntetéseket.

A 2005. december 13-ai ülésen az elnökség áttekintette és elfogadta az önkormányzati rendszer fejlesztésére vonatkozó javaslatcsomagot, ezen belül azt a javaslatot, amely arra irányult, hogy az önkormányzati választások a parlamenti választások felező idejében legyenek. Arra kérte-kötelezte az elnököt és a főtitkárát, hogy még a következő évi költségvetés parlamenti elfogadása előtt tegyenek meg mindent az önkormányzatok működőképességét fenntartó támogatási rendszer megteremtése érdekében, illetőleg a közszolgálati bértárgyalások során következetesen képviseljék azt az álláspontot, amely szerint a TÖOSZ nem tud olyan bérfejlesztést támogatni, amelynek fedezetét az állam nem teljeskörűen állja. Az elnökség vita után döntött arról, hogy a szervezet titkársága kizárólag a szervezet tagjai számára nyújtson bizonyos ingyenes szolgáltatásokat, s hogy a tapasztalatok és igények figyelembevételével alakítsa ki a nem TÖOSZ-tag önkormányzatok számára nyújtott szolgáltatások díjazásának mértékét.

A TÖOSZ idei küldöttgyűlését előkészítő 2006. február 7-ei ülésen az elnökség meghatározta a rendezvény idejét és helyét is. A 2006. évi önkormányzati költségvetésről megállapította, hogy az a települési önkormányzatok többsége számára a kötelező feladatok, a mindennapi működés zavartalan teljesítésének feltételeit nem teremti meg. A tagsági viszonyt elemző előterjesztés megtárgyalása után a tagsági viszonyuk megszüntetését bejelentő önkormányzatokat törölte a szövetség tagjai sorából.

A 2006. március 7-ei kibővített elnökségi ülésen *dr. Lóránt Zoltán*, az Állami Számvevőszék, Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság főigazgatója az önkormányzatok gazdálkodási rendszere átfogó ellenőrzésének tapasztalatairól; *dr. Kiss Sándor* nyugalmazott főiskolai tanszékvezető pedig az országos és ágazati szociális párbeszéd törvényi szabályozása előkészítésének folyamatáról tartott tájékoztató előadást. Az elnökség döntött a TÖOSZ-sajtódíjra érdemesített újságírók személyéről, s a kitüntetés átadását övező rendezvény témájáról, meghívottjairól, idejéről (a Magyar Sajtó Napja) és helyszínéről (Művészetek Palotája).

Az idei küldöttgyűlésre készített előterjesztéseket az elnökség a 2006. június 6-ai ülésen tárgyalta meg, egészítette ki és fogadta el. A tervezett közigazgatási és önkormányzati reformról előzetes álláspontot alakított ki, állást foglalt a helyi önkormányzatok adóztatási tevékenységének továbbfejlesztésére vonatkozó kérdéskörben.

Az önkormányzati-közigazgatási reform önkormányzati támogatását dokumentálni hivatott nyilatkozat az országos önkormányzati érdekszövetségeket képviselő vezetők általi ünnepélyes aláírása 2006. június 16-án, a Duna Palotában megtörtént, de a hét szervezet egyikének képviselője nem írta alá a – különben egyeztetett és javított tartalmú – dokumentumot, két további szervezet képviselője pedig záradékot csatolt hozzá.

A dokumentum aláírásától tartózkodó *dr. Gémesi György* elnök, a MÖSZ képviselőjében a dokumentum legfontosabb passzusaival egyetértett, fenntartásait azzal indokolta, hogy a megvalósítás részletei nem kidolgozottak, s ezért aggályosak.

A KÖÖÉSZ, a KÖSZ, a Magyar Faluszövetség, az MJVSZ, a MÖOSZ és a TÖOSZ képviselői (a TÖOSZ részéről az elnök külföldi távollétében *Ott József* társelnök) az alábbi dokumentumot látták el kézjegyükkel.

„Az európai uniós csatlakozás után Magyarország esélyt kapott egy új fejlődési pályára, amelynek beteljesülését minden lehetséges eszközzel segíteni kell. Az állam, a magyar közigazgatás reformja az átalakulás motorja lehet. A reform fontos eleme az önkormányzati rendszer megújítása, mely a magas színvonalú közszolgáltatásokat biztosító, hatékony helyhatósági feladatellátás kialakítását szolgálja.

A reform jelentse a települési önkormányzatok megerősítését, a többcélú kistérségi társulások továbbfejlesztését, és egy erős középszint kialakítása érdekében választott regionális önkormányzatok létrehozását.

■ A szolgáltatások színvonalának emelése, a hatékonyság fokozása érdekében indokolt a törvénnyel létrehozott többcélú kistérségi társulások kialakítása.

■ A kistérségi társulásokat ösztönző, stabilitást biztosító finanszírozási rendszer mellett az együttműködés erősítését az államigazgatási feladatok kistérségi koncentrációjával is elő kell segíteni.

■ Az önkormányzatok érdekszövetségei támogatják a kormány javaslatát, hogy az ezernél kevesebb lakosú, megyén belül egymáshoz közel fekvő községek a polgármesteri hivatal közös fenntartására – különleges eseteket kivéve – körjegyzőséget alakítsanak.

■ Erős területi önkormányzatként működő választott regionális önkormányzatokat kell létrehozni, amelyekhez a központi hatalom ésszerű lebontása révén érdemi hatáskörök decentralizálандóak, és amelyek saját bevételekkel rendelkeznek.

■ Az önkormányzatok érdekszövetségei támogatják a kormány javaslatát, hogy 2006-ban 6 évre válasszanak a települések önkormányzati képviselőket, a regionális önkormányzatok megválasztására 2009-ben, az európai képviselők választásának napján kerüljön sor, a 2006-ban megválasztott megyei képviselők mandátuma a regionális önkormányzatok megválasztásáig tartson.

■ A reform járjon együtt az önkormányzati képviselők számának és juttatásainak (ezzel is a közigazgatás költségeinek) csökkentésével.

■ Szükséges, hogy a helyi önkormányzatok megszabaduljanak a fölösleges ágazati feladatok terhéltől. Az önkormányzatok érdekszövetségei a kormány részére erre vonatkozó szakmai javaslatot tesznek.

■ Mindezek mellett a szövetségek kiállnak a minden települést megillető önkormányzás jogának megtartása mellett azzal, hogy ennek tartalmát a differenciált feladat- és hatáskör alapján törvényben kell szabályozni.

A reform nem lesz konfliktusoktól mentes. Az önkormányzatok érdekszövetségei bíznak abban, hogy a reform törvényi feltételeihez megteremthető a politikai konszenzus. Az Országgyűlés döntéseit követően készek részt vállalni a reformok előkészítésében, végrehajtásában, folyamatos kontrolljában. Elvárják, hogy ennek érdekében a kormány biztosítsa számukra a tervezett lépések előtt az előnyökre, hátrányokra, kockázatokra, pénzügyi háttérre vonatkozó szükséges információkat.

Történelmi a nemzet felemelkedésének esélye, melynek megragadása az állam, a közigazgatás reformja kapcsán is összefogást igényel. Az önkormányzatok érdekszövetségei készek erre az összefogásra.”

A Magyar Faluszövetség záradéka

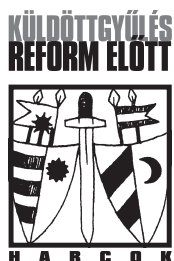
A Magyar Faluszövetség 2006. június 14-ei közgyűlésén az alábbi kiegészítést fogalmazta meg: Erős területi önkormányzatként működő, választott regionális önkormányzatokat kell létrehozni, amelyekhez a központi hatalom ésszerű lebontásával, decentralizálásával érdemi feladatok és hatáskörököt kell telepíteni. A régiók saját bevétellel rendelkezzenek. A szövetségek kiállnak a települési önkormányzás jogának megtartása, a működés pénzügyi feltételei biztosításának garantálása mellett, azzal, hogy ezek tartalmát és kereteit a feladatok és hatáskörök alapján törvény szabályozza.

A TÖOSZ záradéka

„A TÖOSZ elnöksége támogatja az önkormányzati rendszer megújításának gondolatát és megfelelő feltételek esetén készen áll a választott régiók létrehozásának támogatására. Az önkormányzati törvény módosításának jelenleg ismeretes tervezete azonban nem tartalmaz elegendő információt arra vonatkozóan, hogy a tervezett lépések milyen módon és mértékben támogatják a decentralizációt, a szubszidiaritást, a demokráciát és főleg a hatékonyságot. A TÖOSZ kezdeményezi, hogy a kormány pontosan fogalmazza meg a régiók működéséhez szükséges részletes feladat- és hatáskört, illetve a működőképesség biztosításához szükséges forrást.

A TÖOSZ elnöksége megerősítette a kötelező kistérségi társulások létrehozásának fontosságát, amennyiben egyértelműen meghatározásra kerülnek a közösen ellátandó feladatok és hatáskörök, valamint a kistérségi társulások működőképességének hatékonysága biztosított és javul az önkormányzati közszolgáltatások színvonala.

A TÖOSZ a közigazgatási és önkormányzati rendszer átalakításának tárgyában készült közös nyilatkozatban foglaltakat csak azzal a feltétellel tudja támogatni, amennyiben a reformmal kapcsolatban megfogalmazott előzetes elnökségi állásfoglalásokat a TÖOSZ 2006. június 27-én megrendezésre kerülő küldöttgyűlése is megerősíti.”

Ama bizonyos június 7-ei sajtótájékoztatón, amelyen a (leendő önkormányzati és területfejlesztési) miniszter asszony hat országos önkormányzati érdekszövetség képviselőinek társaságában és egyetértésével bejelentette, hogy a szövetségek némelyike ugyan feltételekkel, de mindegyike támogatja a kormányzati elképzeléseket, olyan érzésem támadt, mintha ezt a bejelentést már hallottam volna tőle. Aztán, amikor arra a kérdésemre, hogy a hetedik országos önkormányzati érdekszövetség képviselőjének támogatása remélhető-e, azt a választ kaptam, hogy igen (maga *Toller László*, az MJVSZ elnöke igyekezett eloszlatni ez irányú kétségeimet), némileg megnyugodtam, mert a dézsavű-érzést kifejezetten öt szövetség egyértelmű és egy szövetség feltételes támogatásának bejelentése keltette bennem. Utóbb azonban, miután a MÖSZ elnöke a június 16-ai aláírási ceremónián azzal indokolta fenntartásait, hogy a megvalósítás részletei nem kidolgozottak, ezért aggályosak, s emiatt nem írta alá a közös dokumentumot, a lehető legkülönösebb látnoknak éreztem magam, akit megtörténtekre emlékeztet, ami történni fog.

A miniszter asszony expozéjában azt mondhatja majd, amit korábban mondott. Hogy a hét országos önkormányzati érdekszövetség közül öt egyértelműen, egy bizonyos feltételekkel támogatta a tisztelt Ház előtt fekvő javaslatot. Meg hogy az érdekszövetségek többsége nemcsak a végső eredmény véleményezésekor, hanem az előkészítés egész folyamatában értékes és felelős segítséget nyújtott az optimális megoldás kimunkálásához, azon érdekszövetség is, amelyik egyébként nem támogatta a javaslatot.¹

A parlamentben pedig elhangozhat, ami korábban elhangzott. Hogy például a stabil intézményi struktúra csak kötelező társulás esetén valósulhat meg, hiszen csak így lehet közvetlenül a kistérségi társulásra feladat- és hatáskört telepíteni.²

De hallani véltem, amint az egyik bizottság kisebbségi véleményének ismertetője részint a leendő kistérséget fogatlan papírtigrisnek minősíti, mert nincs megfelelő pénzügyi alapja, vagy mert a pénzügyi újraelosztási technikában nem érintett, részint hiányolja majd az e területre vonatkozó kisebb, olcsóbb és hatékonyabb megközelítést.³

Igenis legyen pénz, paripa, fegyver ahhoz, hogy a kistérségekben élők mindegyike megfelelő szintű szolgáltatáshoz jusson, mondja majd egy kormánypárti képviselő is, aki egy másik bizottság előadójaként támogatja a javaslatot.⁴ Aki pedig nem támogatja, azt nehezményezi majd, hogy a részletek dolgában a kormányzat nem egyeztetett az önkormányzatokkal, de úgy tesz, mintha egyeztetett volna. Önök – fordul a ház kormánypárti karéja felé – megkérdezték az önkormányzatokat: egyetértenek-e azzal, hogy közigazgatási reformra van szükség, és természetesen az önkormányzatok ugyanazt válaszolták, amit mi, hogy önkormányzati reformra van szükség. A mikéntjéről és a részletszabályokról önök nem kérdezték meg az önkormányzatokat, tehát nem sportszerű a konkrét rendelkezésekkel való egyetértésre hivatkozni.⁵

Az Országgyűlésnek előbb dűlőre kellene jutnia abba, hogy hogyan alakítja át a magyar igazgatás rendsze-

rét, hogy a hatáskörök hogyan kerülnek el a kormánytól az egyelőre nem létező régiókhoz, enélkül a kötelező kistérség egyszerűen az első lépés ahhoz, hogy hatásköröket vonjanak el a kicsi településektől, és ezzel a kicsi települések önkormányzatiságát kiürítsék. Ezek a mondatok természetesen megint csak az ellenzék, egyszersmind egy bizottság kisebbségének a véleményét tükrözik.⁶

Két további bizottság kisebbségi véleményét pedig ezek: Nem látszik, milyen mértékű lesz az állami szerepvállalás mértéke, hiszen a nemrégiben bevezetett megszorító intézkedések első mozdulattal éppen a kistérségi társulások forrásait kezdték megcsapolni.⁷ Nem ez a döntő kérdés, hanem az önkormányzatok finanszírozása és feladatmegoldása. A javaslat nem érték-haszon elemzés alapján állapítja meg kistérségi szinten a közigazgatási határok formálását.⁸

Mire a legnagyobb kormánypárt vezérszónoka néhány cáfolhatatlan tény igyekszik majd az ellenzékkel megértetni. Hogy tudniillik a közigazgatás átfogó reformját hirdette meg kormányprogram, egy olyan koncepciót, amely a települési autonómiák megerősítését, a kistérségek társulások útján történő kialakítását, és a regionális önkormányzatok létrehozását tekinti a legfontosabb feladatának. Egy szerves, összefüggő, átfogó koncepcióról van szó, amelynek az első állomásánál tartunk, ezért nem lehet számon kérni a kormánytól a reform még hátralévő részét. A reformfolyamat szükségképpen már a mostani szakaszában is alkotmánymódosítást igényel, illetőleg megköveteli azt, hogy módosítsuk az önkormányzati törvényt, hiszen e nélkül lehetetlen megfelelő jogi alapokat teremtenünk az új intézmények bevezetéséhez. Mivel csak akkor lehet a kistérségi társulás feladatok és források címzettje, ha törvény garantálja létrejöttüket.⁹

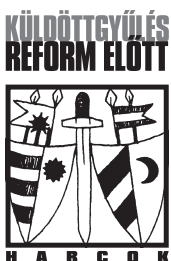
Ezzel szemben a legnagyobb ellenzéki párt vezérszónoka esetleg a TÖOSZ egyik nyilatkozatából idéz egy olyan részletet, amelyből kiderül, hogy a legnagyobb önkormányzati érdekszövetség elviekben egyetért ugyan a javaslattal, de a kistérségi társulások egyértelmű feladat- és hatáskörének meghatározása nélkül szerinte nem értelmezhető a társulások anyagi támogatásának a rendszere. Hol van a finanszírozási reform?, kérdi majd. Hol van annak meghatározása, hogy egyes szintekhez milyen feladat- és hatáskört biztosítunk, és főleg milyen finanszírozás mellett, ha kötelező társulást kívánunk létrehozni?¹⁰

A szabad társulás alkotmányos alapelveinek megőrzése mellett el tudjuk fogadni az önkormányzati szereplők, a szakmai érdekszövetségek döntő többségének álláspontját, és bizonyos feltételek teljesülése figyelembevétele mellett támogatjuk azt, hangsúlyozza a kisebbik kormánypárt vezérszónoka¹¹, a kisebbik ellenzéki párt vezérszónoka pedig kijelenti, hogy ha nem kerül a rendszerbe több pénz, akkor az nem fog úgy működni, ahogy mi azt szeretnénk és ahogy elvárnánk.¹²

Hogy valójában nincsenek látnoki képességeim, azt csak remélem. De hogy mindez elhangzott már egyszer a parlamentben, azt nemcsak vélem tudni, hanem tudom.

Lapozzanak a 29. oldalra!

(aczé!)

AKIT ELKERÜLNEK a konfliktusok

*Súlyos parasztok
sírtak az időben,
mint árva lelkek
síri lepedőben.*

Nem tudom, megérintette-e Kaszai Jánost ez a különös hasonlat, amelyet Sinka István az idő tájt (az ötvenes években) vetett papírra, amikor tiltott költőnek számított, s akkor idézték fel, amikor a születése századik évfordulóján (1997-ben) a nevét viselő művelődési házat Vésztő polgármesterekén Kaszai János felavatta.

Nem állom meg, hogy ne idézzek az egykor Vésztő környékén gyerekeskedő számadó juhász egy másik verséből is:

*„Aszú a nyár... Anyám elzokogja,
hogy a zab és a tengeri kiégett.
Magában ő csak ezt siratja,
aztán indul, karján a szakajtó.
S ahogy belép a pitarba,
utána lágyan muzsikál az ajtó.”*

A szárazság tragédia volt ezen a tájon. Ám Vésztő nem csupán e tájék (a Sárrét) településeinek egyike, hanem napszámosok, uradalmi cselédek, béresek olyan lakóhelye volt, ahol a nagy háború miatt elmaradt őszi betakarítás sietős elvégzése után elsőként szervezték meg a közellátást, szilárdították meg a közbiztonságot, s 1944 telén az országban egyedülállóan kikiáltották a helybeliek köztársaságát.

Kaszai János egy háromholdnyi földet művelő paraszti családban, közel a vasútállomáshoz (ez fontos!), akkor született (1945 tavaszán), amikor a Vésztői Köztársaság elbukott, de a helyi önkormányzás e sajátos emléket polgármesterként a gyakorlatban eleveníti fel nap nap után.

A paraszti világból jött tehát, de már az apja is – ahogyan ő mondja

tréfásan – a szolgáltatásban dolgozott: kocsmáros volt.

Ő maga nagyon fiatalon, 23 éves korában lett a helyi tanács vb-titkára, havi 960 forintos fizetéssel.

Előtte középiskolásként Békés város gimnáziuma úgynevezett 5+1-es osztályában (öt nap elmélet, egy nap gyakorlat valamilyen mezőgazdasági gépen) tanult, 15–18 évesen négy nyáron át kombájnt vezetett, érettségivel rövid ideig a helyi takarékszövetkezetnél kereste a kenyérre valót, de 19 évesen már a helyi tanács műszaki ügyintézője, majd pénzügyi előadója volt.

Amiért felfigyeltek rá, annak szerrinte más oka nem lehetett, csak az, hogy fegyelmезetten dolgozott, hogy mindig végrehajtotta a kapott feladatot. A korábbi vb-titkár nyugdíjba ment, ő ajánlotta erre a posztra. Aztán a rendszerváltoztatásig eltelt huszonkét éven át soha senkinek nem jutott eszébe, hogy a vb-titkár valaki más lehetne, 1990 októberében pedig szinte magától értetődően lett Vésztő jegyzője, amiképpen ebben a községben a korábbi tanácselnököt is polgármesterré választották.

Ám akkortájt a rendszerváltoztatás valósággal rázuhant erre a vidékre:

a Sárrét iparosítása idején (a hetvenes években) ide telepített üzemek sora zárta be a kapuját, a naponta ingázók elvesztették a munkájukat, felélték tartalékaikat, a megmaradt mezőgazdasági termelőszövetkezeteket vegetáltak.

Kaszai János jegyzőként volt tanúja annak, hogy a munkanélküliséggel sújtott, nagy hirtelen elszegényedő település képviselő-testületével a sok pénzt igénylő beruházások dolgában a régi-új községvezető nem tudott dűlőre jutni.

Nem sokkal később (1992-ben), miután polgármester nyugdíjaztatta magát, s a község lakói időközi választáson őt tették meg helyette a község első emberének, neki sikerült. A Dél-békési Regionális Ivóvíz-rendszerre Vésztő szinte azonnal rákapcsolódott, elkezdődött a telefonhálózat nagyarányú fejlesztése (a digitális telefonközpont 1993-ban létesült), a földgázvezeték-hálózat építése (1994-ben), majd (miközben az önkormányzati választáson az újra induló korábbi tanácselnök ellenében 82 százalékos szavazataránnyal ismét ő kapott bizalmat) a szennyvíztisztító is megépült (1995-ben).

Kaszai János nevét megismerte az ország. De nem az infrastruktúra soha nem látott ütemű fejlesztése keltette hírét, hanem a vasút. Illetve a vasúti szárnyvonalak dolga.

Említettem, hogy Kaszai Jánosnak a vasútállomás közelében volt az otthona. Azon a településrészen, ahol mintegy háromszáz család a vasútból élt. Ezért közvetlenül érzékelhette ama (1993-as) kormányhatározatnak a vasutasokra gyakorolt hatását is, amely a vasúti szárnyvonalak megszüntetését rendelte el. A kormányhatározat máig érvényben van, de soha nem hajtották végre, a szárnyvonalak

élnék, elsősorban annak az országos mozgalomnak köszönhetően, amelynek Kaszai János az élére állt.

A vasúti mellékvonalak településeinek önkormányzatai szervezeten tiltakoztak a megszüntetés ellen, közülük tizenegy alakította meg (1994-ben, Celldömölkön) a Vasutas Települések Szövetségét, amelynek ma 147 települési önkormányzat (köztük olyan fővonalas településeké, amilyen Győr és Szolnok) a tagja, s amelynek (1998 óta) Kaszai János a választott elnöke.

Legutóbb az előzetes tájékoztatás hiánya miatt ebben a minőségében marasztalta el nyilvánosan, az országos sajtóban a MÁV vezetőit, amikor (2003-ban) a tengelyvizsgálatok során tapasztalt repedésekre hivatkozva egyik napról a másikra 34 vonalon (köztük a Körösnagyharsány–Vésető–Gyoma vonalon) leállították a vasúti közlekedést, és ezek késtek el a munkahelyükről, az iskolából, mert még a Volán se tudta meg időben, hogy mikor és hova kellene különjáratokat indítania.

Ami a városát illeti (mert a csaknem nyolc kilométer hosszan elnyúló település, az önkormányzat harmadszori pályázatára 2001-ben városi címet-rangot kapott), szóval a városa ellátottságával a lakói elégedettebbek, mint ő maga.

Pedig a legutóbbi tíz évben többet fejlődött, mint korábban egy évszázad alatt. De hát a szennyvízcsatorna még mindig épül (az utóbbi időben a fürdőszobákig kiépítik, hogy a bekötési arány javuljon), jövőre a hálózat nyolcvan százaléka készül el.

És az utak közül se mindegyik kövezett.

Az alapellátás mindazonáltal teljesnek mondható.

Van óvoda (a négy telephelyen működő, összevont vezetés alatt álló, országos hírnevet szerzett Négyszínvirág Óvoda 350 férőhellyel, a pedagógusok mellett logopédussal, kilenc éve főállású pszichológussal); vannak iskolák (az önkormányzati általános iskola hat részlegének harmincnégy tantermében 650, az önkormányzat által visszaadott egyházi tulajdonú három iskolaépületben 170 diák tanul, az önkormányzati iskolának

van speciális tagozata, a nevelő tanárok mellett gyógypedagógussal, gyógytornásszal, pszichológussal és logopédussal, a fogyatékosokban szenvedő gyermekek oktatását civil szervezet, a Vésetői Sérült Gyermekekért Egyesület segíti); van művelődési központ (a Sinka István nevét viselő, ami művészeti iskola is, ahol néptánc, képzőművészeti, drámapedagógiai és zeneoktatás folyik); van múzeum (kerekesszékekkel látogatható, ugyancsak Sinka István nevét viseli, de az 1943-ban Vésetőn tartott országos földmunkás kongresszus emlékeit is őrzi, és a vésetői születésű Metykó Gyula festőművész állandó kiállítását is magába foglalja), van könyvtár (30 ezer kötettel, meg mindennel, ami ma egy könyvtárba kell); van elég orvos (köztük háziorvosok, gyermekorvosok, fogorvosok); van mini-laboratórium, gyógyszerár, területi szociális gondozási központ, körzeti szerepkörű pedagógiai szakszolgálat, egyházi otthonápolási szolgálat és bentlakásos szeretetotthon (családsegítő szolgálattal); van rendőrőrs (amely további két településen illetékes); van két pénzügyi fiók, üzemanyagtöltő állomás, posta (teleházzal); regionális vasúti csomópont, rengeteg bolt, több vendéglátó-hely, kiépített kerékpárút (öt és fél kilométeres); sporttelep (három teniszpályával, futópályával, kézilabda-pályával, focipályával, no meg megyei első osztályú focicsapattal, amelynek újabban az idegenbeli mérkőzéseire is szurkol a polgármester).

Van továbbá a több szót is érdemlő, nevezetes Vésető-Mágor Történelmi Emlékhely (ahol az erre a célra kijelölt területen főzhet, szalonnát süthet, napozhat, tollaslabdázhat, futballozhat a látogató, meg még csónakkirándulást is tehet a Holt-Sebes-Körös alsó szakaszára, amelynek növény- és állatvilága természeti védettség alatt áll).

Maga az emlékhely a Sebes-Körös kanyargó egykori medre által ölelt két különleges, 9–10 méter magas, kiterjedt halom. Az egyik földhalomba vágott szelvény mintegy hatezer év egymásra rétegződött településnyomait, leletanyagait szemlélteti. A má-sikból sikerült kibontani a táj X–XII.

századi nagyhatalmú családja, a Csolt nemzetség Árpád-kori monostorának maradványait. A régészeti és természetvédelmi védettség alatt álló emlékhelyet újkori szobrok díszítik. Szent László lovas szobrát éppen tíz éve emelték (ez volt az első), a népi írók szoborparkja pedig legújabbán már a tizenhatodik mellészoborral (Bibó István mellészobrával, Mihály Gábor szobrászművész alkotása az első Bibó-szobor az országban) gyarapodott, Kaszai János avatta, s az ünnepségen elhangzott, hogy Bibónak szinte valamennyi párt a szellemi követőjének vallja magát, de egyiknek se sikerülhet kisajátítania.

Ahogy a polgármestert se sajátíthatja ki párt, mert bár Kaszai János izzig-vérig baloldali embernek vallja magát, s ezt mindenki tudja róla, mi több, a megyegyűlés MSZP-frakciójának 1994 óta tagja (s azóta is pénzügyi és a közbeszerzési bizottság elnöke), valamennyi polgármester-választáson független jelöltként kapta meg a szavazatok legalább nyolcvan százalékat (előfordult, hogy hat más jelölttel szemben).

Emellett – ahogyan ő mondja – kifejezetten szakmai szempontok alapján lett az elnöke az ötvenhat települési önkormányzatot tömörítő vízmű zrt. felügyelő bizottságának. A polgármesterséget is szakmának tartja, s talán a TÖOSZ első, a megye 75 települési önkormányzata közül ötvenhetet magába foglaló területi tagozatának vezetőjévé is azért választották meg 1994 óta újra és újra az ilyen-olyan pártkötődésű polgármester társai, mert a szakmabeli kollégáival folytatott eszmecserek (a megyeházán tartott rendszeres tagozati ülések) kitűnő szervezőjének bizonyult. Maga arra büszke, hogy a Békés megyei tagozat egyetlen tagjának sincs tagdíjhátraléka. Egyébként szereti úgy megszervezni (jobb szó: előkészíteni) a különféle fórumokat, hogy azoknak a főszereplője semmiképpen se ő legyen: azon rágódjanak tehát a résztvevők, ami a többiek számára fontos, amit ők hoznak magukkal. Piknik-alapon.

Talán nem véletlen, hogy Vésető önkormányzatának évi 57 (!) nagyrendezvénye közül a tízezer résztve-

A Vésztő-Mágor Történelmi Emlékhely, ahol idén már tizenhetedszer gyűlnek össze a Sárréti piknik résztvevői

vőt vonzó legnagyobb a Sárréti piknik nevet viseli (idén a Vésztő-Mágor Történelmi Emlékhely e rendezvénynek tizenhetedszer lesz a színhelye). Ám Vésztőn a nem országos és a nem térségi rendezvények is piknik-szerűek, például a település öt, egymástól távoli helyén évről-évre előre kijelölt héten megtartott városrészyűlések is (amelyeket számon tart és vár a lakosság, s amelyeknek rendre átlagosan száz-száz résztvevője van). A gyűlések hete iránti igény, persze, kölcsönös. Köszönhetően annak, hogy a város igen sok (42!) civil szerveződésének tagjai egyes testületi döntések előkészítőinek is vallhatják magukat, mert a velük folyamatos kapcsolatot tartó polgármester például a városrendezési terv igényelt céljairól őket kérdezte, mielőtt magáról a tervről a testületben szó esett volna.

Kaszai János elfoglalt ember: a közösség foglalja le, a közösség önkéntes foglya. Ezért nincs konfliktusa (ő úgy mondja, hogy elkerülnek a konfliktusok, mert egyszerűen nem kerülhet olyan helyzetbe, hogy bármit a fejére olvassanak).

Az önként vállalt fogságból néha kiszabadul. Kertészkedni szeret: szőlőt művel, kapál, permetez. És ilyenkor soha nincs nála a mobiltelefonja.

A TÖOSZ elnöksége a szervezet évente egyszer adományozható legrangosabb elismerésével díjazta legutóbb. A küldöttgyűlésen ő veheti át a TÖOSZ eddigi legsúlyosabb aranygyűrűjét. Kaszai Jánosnak vas tag az ujjja.

Aczél Gábor

AVIT ELKERÜLNEK
a konfliktusok

A vasútállomás

A városháza

A sóhajok hídja

MEGÚJULÓ

CSATLAKOZÁSOK

Legutóbbi lapszámunkban olvashattak arról az Osztrák Városok Szövetsége által szervezett, C2ENET elnevezésű innsbrucki energetikai konferenciáról, amely egyike volt az Interreg III/B program keretében finanszírozott rendezvényeknek, s amelyen a TÖOSZ, valamint a TÖOSZ-tag szigetszentmiklósi önkormányzat igen népes delegációval képviseltette magát. Megírtuk, hogy ezen a konferencián szlovák, cseh, osztrák és magyar szakemberek tartottak előadást a megújuló energia témakörében, köztük a TÖOSZ-os delegáció képviselőjében *Kecskés Mária*, a Csongrád megyei önkormányzat energetikusa és *Szurmai Zoltán*, a veszprémi önkormányzat képviselő-testületének tagja, a közgyűlés gazdasági bizottságának elnöke. Amit ők ott elmondtak – ezt nem írtuk meg –, az igen nagy figyelmet keltett. Az alábbiakban megkíséreljük röviden ismertetni előadásait tartalmát.

Kecskés Mária előadásának tárgya Szegedi Városi Kórház napenergiára alapuló Európa-díjas projektje volt. A projekt ismertetését azzal kezdte, hogy annak eredménye nem a manapság oly sokszor említett fenntartható fejlődés stratégiájának követése révén, hanem inkább „csupán” a fenntartható élet reményében született. Elmondta, hogy az Európai Unió hosszabb távon Magyarország nemzetközi kötelezettségévé teszi a megújuló energiaforrások fokozott igény-

bevételét, azt tehát, hogy az energiaellátásban jelentős mértékben haladják meg a jelenlegi részarányukat. Ilyen energiahordozó a Nap, s mert a régióban, ahol a szegedi kórház felépült, átlagosan naponta hosszabb ideig süt a nap, mint az ország más régióiban, a napenergia hasznosításának lehetősége készítette együttgondolkodásra a projekt készítőit. Az Európai Unió támogatásával születtek meg a tervek, majd 2004. szeptember 30-án hozzákezdhetek a projekt megvalósításához, aminek költsége 409 millió forintba rúgott. Ebből 133 millió 244 ezer forint volt a saját forrás, 128 millió 686 ezer forint a kormányzati (BM). És 147 millió 70 ezer forintba az uniós (KIOP) támogatás részaránya. Ennyit költöttek a nyolcszáz négyzetméter területű napkollektoros berendezésre, a kazánház rekonstrukciójára, az új hőtávfűtési létesítésére, a hőközpont korszerűsítésére, a fűtésszabályzásra, egy új gázfogadó állomás építésére, és a korszerű épületfelügyeleti rendszer kiépítésére. A kivitelezés időtartama alatt a kórház folyamatosan működött. A munkákat tizenhét hónap alatt, 2006. február 28-ára elvégezték. A projekt eredménye, hogy a gazdaságosan működtethető, környezetkímélő intézmény kellemes komfortérzetet kelt az ellátási körzetéhez tartozó mintegy negyedmilió, betegellátásban részesített emberben. Az energiafelhasználás csökkenése révén nőtt a gyógyászati berendezések beszerzésére és a közvetlen gyógyításra fordítható összeg. Ebből fakadóan a betegek kevesebb időt töltenek a kórházban, gyorsabb gyógyulásuk folytán korábban állnak munkába, ezért a társadalombiztosítás költségei is csökkennek, a gyógyítottak anyagi helyzete pedig javul.

Előadásában Kecskés Mária a kórházi megtakarításokat az alábbiak szerint részletezte.

A kórház éves energiafelhasználása 11 846 GJ/év értékre csökkent, a megtakarítás 10 080 GJ/év, csaknem 45 százalék. A kazánházi korszerűsítésekből 19, hőelosztóhálózat veszteségeinek csökkentéséből 14, a korszerű fűtésszabályozások kiépítéséből 12 százalékos megtakarítás származott. A meg-

takarított energiafelhasználás évi 17 millió 580 ezer forintba rúg.

A karbantartásra évente költött korábbi egymillió forintot a felére, azaz 500 ezer forintra sikerült lefaragni.

Mivel az új berendezések nem igényelnek állandó felügyeletet, a személyzeti költségek 18 millió forintja 14 millió 400 ezer forintra csökken.

A projekt által elért költségmegtakarítás 21 millió 680 ezer forint évente.

Végezetül az előadó a projekt környezetvédelmi előnyeit számszerűsítette.

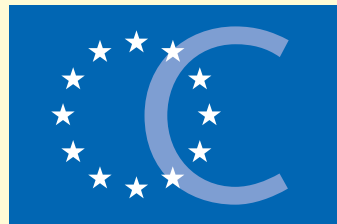
A megújuló energia felhasználása a korábbi 58 GJ/év szintről 1440 GJ/év szintre emelkedik, mivel a kórház használati melegvíz igényének 37,5 százalékát napkollektorok révén sikerül kielégíteni. Emiatt a kórház földgázfelhasználása is 43,1 százalékkal csökken, aminek következtében az NOx kibocsátás éves mennyisége 1127 kg/év értékről 372 kg/év értékre, a CO kibocsátás 229 kg/év értékről 56 kg/év értékre, a CO₂ kibocsátás pedig 1 371 700 kg/év értékről 780 500 kg/év értékre csökken. Mindemellett a kórház kevesebb vizet használ, amiért a szennyvízkibocsátása is kevesebb. És a korábbinál kisebb zajjal működik.

Szurmai Zoltán előadásában az iparosított technológiájú lakóépületek felújításának Veszprémben bevált módját vázolta.

Mondandóját azzal vezette be, hogy a második világháború után a lakosság mobilitásának növekedésével együtt robbanásszerűen megnőtt a lakásigény mindenütt, de különösen a városokban, s a hagyományos módszerekkel ez az igény kielégíthetetlennek bizonyult. Az ebből fakadó társadalmi feszültségeket – függetlenül a kialakult társadalmi rendszertől – hosszú távon egyetlen ország se viselhette el. Ezért mind nyugaton, mind keleten megteremtődtek a nagyüzemi lakásépítés keretei. Európa keleti felén – elsősorban az anyagi eszközök szűkössége miatt, de nem elhanyagolható körülményként értékelve a Szovjetunióknak ezen a területen is érvényes befolyását – a Szovjetunióból importált (de azért feljavított) technológia honosodott meg. Az 1950-es, 1960-as évek for-

ENERGIÁK

INTERREG III B CADSES

dulóján az energiának, mint költségtényezőnek, a mesterségesen eltérített árak miatt nem volt domináns (és piaci) szerepe.

A gyengébb minőségű nyílászárók és az elégtelen hőszigetelés miatt a mintegy 30 éven át Magyarországon épült ilyen típusú lakások energiafelhasználása ma már felettébb nagy teher a tulajdonosok számára. A rendszerváltás utáni lakásprivatizációval az állam is kivonult ebből a szektorból, tovább növelve az energiapazarló lakásokban kényszerűen élők gondjait. Az energiaárak meglődulása pedig mind a családok, mind az állam „zsebé” egyre inkább megterhelte, s ez a teher sokak számára lett elviselhetetlen.

Magyarországon az 1990-es évek második felétől vált nyilvánvalóvá, hogy a mintegy 2,2 millió felújításra is szoruló ilyen lakással feltétlenül kell kezdeni valamit. A lebontásuk és újrapiálásuk az adott gazdasági helyzetben elképzelhetetlen, ám a tömeges fizetésképtelenség megakadályozása csakis állami eszközök bevetése révén lehetséges.

A Veszprémben kialakult helyzetre ráterve Szurmai Zoltán elmondta, hogy ebben a városban, főként lakótelepeken az 1960-as évek elejétől úgynevezett középblokkos, az 1970-es évek elejétől házigyári technoló-

giájú lakóépületeket emeltek, az ezt követő harminc évben pedig mintegy 12 ezer ilyen lakás létesült, s ilyen lakás ma a városi lakásállomány csaknem fele. E lakások 98 százaléka magántulajdon, többségükben nyugdíjasok, vagy a nyugdíjas korhoz közeli tulajdonosok élnek. Mindezek okán a veszprémi önkormányzat képviselő-testülete a 2000. évben úgy döntött, hogy csatlakozva az akkor éppen meghirdetett állami programhoz, vállalja a pályázatát, és magára vállalja a felmerülő költségek egyharmadát.

A pályázatok eredményeseknek bizonyultak, s a program a vártnál is nagyobb sikert aratott. Az azóta eltelt több mint öt év alatt – az idei korszerűsítésekkel együtt – e lakások felében történt valamilyen beavatkozás. A beavatkozás mértékétől, minőségétől függően a fűtési költségek 15–40 százalékkal csökkentek. Az önkormányzat által erre célra fordított összeg mintegy 330 millió forint. A lakásállomány felújítására összesen körülbelül egymilliárd forint jutott, s ekkora investíciót a tulajdonosok önerőből nyilvánvalóan nem tudtak volna megvalósítani. Így viszont sikerült az épületek romlási folyamatát is megállítani, a lakások használati értékét növelni, ami egy-

szersmind a lakásmobilitást növeli. A beavatkozások eredményének egyik jele, hogy a hirdetésekben az energiatakarékos lakás fogalma gyakori.

Elmondta, hogy bár pályázat finanszírozásának terhe nagy, az önkormányzat mindaddig folytatja ezt a gyakorlatot – változatlan formában, de évenként felülvizsgálva a tartalmát –, amíg az állam is szerepet vállal az ilyen típusú támogatásban. Az előadó új elemként említette, hogy ebben az évben kísérletképpen a hagyományos szerkezetű épületek energiatakarékos felújítása is szerepel az önkormányzat támogatási programjában. Befejezésül pedig az egyfajta szemléletváltás szükségességét azzal indokolta, hogy noha a lakóépületek villamos hálózata, épületgépészeti rendszere 30–40 éves, tehát elavult, a tulajdonosok inkább többször is a lakásaik burkolatát cserélik, mint hogy az épület felújítására, a rendszerek, vagy például a liftek cseréjére költsenek. Ezért lehetségesnek tartotta az ilyen témájú pályázatok kiírását, ami részint ugyancsak energia-megtakarítást eredményezne, részint az élet- és balesetek elleni védelem okán akár szükségessé is válhat.

A. G.

Az állampolgárközpontú közigazgatás megteremtésének gondolata mellett a versenyképesség segítése áll a legfrissebb uniós politikai gondolkodás középpontjában. Uniós követelmény, hogy a közigazgatás minden eddiginél jobban szolgálja a versenyképességet. Egyrészt magának a közigazgatásnak is versenyképessé kell válnia, másrészt hatékonyabb működése révén a gazdaság és a társadalom versenyképességét kell szolgálnia. Ez egy, a felhasználók igényeit kielégíteni képes közigazgatást feltételez. Képünkön a szolnoki polgármesteri hivatal alkalmazottai, a számukra kötelező tanfolyamon törekednek az ehhez szükséges ismereteket elsajátítani.

KÖZIGAZGATÁSUNK ELEKTRONIZÁCIÓJA

A kiemelt uniós prioritások között szerepel a befogadó e-közigazgatás koncepciója is, ami mögött az a cél húzódik meg, hogy az eddigieknél sokkal jobban vegyék figyelembe a felhasználók igényeit. A tagállamoknak arra kell törekedniük, hogy az elektronikus közigazgatás iránti társadalmi érdeklődés hiányát a regionális, lokális projektek során létrejövő tematikus közösségi fórumok segítségével igyekezzenek megteremteni, míg a társadalmi befogadást nehezítő tényezőket teleházakkal és egyéb, az információs írástudás képességét elsajátító projektekkel törekedjenek megszüntetni.

Az Európai Unió „régis” tagállamaiban a közhivatalok szolgáltatásainak átlagosan 40 százaléka vehető igénybe elektronikus úton, interaktív módon. Az újonnan csatlakozott 15 tagállamban ez az arány 30 százalék. Magyarország már-már eléri ezt az átlagot. A magyarországi internetezők csoportján belül elsősorban a középkorúak és az idősebb korosztály érdeklődik az online ügyintézési lehetőségek iránt, ám a felhasználói réteg szűkös volta nem hat kényszerítő erővel a közigazgatás elektronizációjára.

A társadalmi kényszerek hiányát tavaly valamelyest kompenzálta a magyar törvényalkotás. A elektronikus információszabadság szabályozása lehetővé tette a közadatokhoz való hozzáférést, amelynek eredményeként két év alatt mintegy 25 ezer közhivatal adatai lesznek elérhetők az interneten. A közigazgatási eljárásról szóló törvény módosítása értelmében pedig az ügyfélnek nem

kell a hivatalok között ingázni különböző adatokért. Ha azok valahol már szerepelnek az állami/önkormányzati adatbázisokban, az ügyfelet nem kötelezhetik olyan adatok beszerzésére, amelyek a magyar hatóságok nyilvántartásában valahol már szerepelnek.

A szabályozás által az ügyfélnek kínált lehetőségek a papíralapú közigazgatást működésképtelenné tehetik.

A közigazgatás működésének ésszerűbbé, gyorsabbá, átláthatóbbá tétele elengedhetetlen és sürgősen megoldandó feltétele az önkormányzati rendszer reformjának is. Ezért az idej esztendő egyik legfontosabb kérdése az lesz, hogy miként sikerül olyan támogató, az ügyfelek számára a használatot egyszerűbbé, átláthatóbbá tévő elektronikus közszolgáltatásokat beindítani, amelyek révén az információs és kommunikációs technológiai eszközök előnyei beépülhetnek a köztudatba.

Budapest

Ügyintéssel fáradozik, adatot keres, de nem talál kapcsolatot a forráshoz? Használja a Budapest Portál kerületi adatbázis gyűjteményét!

Ezek a sorok a főváros honlapján olvashatók. És a fővárosi kerületek elektronikus ügyintézéséhez segítséget nyújtandó, mellékelve a 23 kerület legfontosabb adatai, információi 13 kategóriában. Úgy, mint: Okmányirodák. Ügyosztályok, irodák. Letölthető űrlapok. Kerületi önkormányzatok elérhetőségei. Polgármesterek elérhetőségei.

Képviselő-testületek tagjai. Kisebbségi önkormányzatok. Egészségügyi alapellátás. Fejlesztési koncepciók. Helyi média, Parkolási információk. Köztisztasági információ. A kerületek története.

Megpróbáltunk ezen útmutatás szerint néhány önkormányzattal kapcsolatba lépni, ügyet intézni. Nem volt egyszerű. Az okmányirodába mindenhol kaphattunk volna időpontot, akár két hétre előre is, ha annak rendje és módja szerint regisztráljuk magunkat. Bár az egyik helyen éppen ez „ugrott elő”: Felhívjuk kedves ügyfeleink figyelmét, hogy az okmányirodai ügyintézés online időpontfoglalása – és itt négy nap dátuma következett – szünetel. Szíves megértésüket és türelmüket köszönjük!

Az újpesti önkormányzat honlapján online ügyintézési útmutatót közöl. Ügy, mint Adó-, és pénzügyek intézése, Általános igazgatási és okmányirodai ügyek intézése, Káposztásmegyeri ügyfélszolgálati és önkormányzati ügyek intézése, Lakás-, építési-, közterülethasználattal, fakivágás engedélyezésével kapcsolatos ügyek intézése, Oktatási, nevelési ügyek, Szabálysértési ügyek intézése, Szociális és gyámügyek intézése. Igaz, mindegyik főcím mellett az ügyintéző neve és telefonszáma, valamint időbeni elérhetősége van feltüntetve. Az okmányirodai ügyeknél viszont felhívják a figyelmet arra, hogy „létrejött az Internetes Közigazgatási Szolgáltató Rendszer (XR), amely lehetővé teszi, hogy egyes közigazgatási ügyeik intézését, vagyis egy ún. XR-ügyet indíthassanak az internet (azon belül egy portál) lehetőségeit is felhasználva. Az XR-ügy segíti ügyfeleinket az ügy intézéséhez szükséges nyomtatvány kitöltésében, a mellékelendő okiratok összegyűjtésében”. Ám a végső feladat itt is a személyes megjelenés az okmányirodán.

Zuglóban közlik, hogy milyen űrlapok tölthetők le, s hogy milyen szolgáltatások érhetők el elektronikus úton. Ezek pedig a személyi igazolvány, az útlevél, a vezetői engedély, a vállalkozói igazolvány, a mozgáskorlátozottak parkolási engedélye, az ügyfélkapu regisztráció, valamint a gépjármű ügyintézés.

Az I. kerület ügyfelei számára 2005. december 1-je óta biztosít bizonyos ügyekben online-ügyintézt. *Dr. Horváth Tivadar* jegyző szerint tehát már vannak „otthonról” igénybe vehető szolgáltatásaik. Pusztán érvényes e-mail cím szükséges az elektronikus úton, benyújtott közérdekű kérelem, bejelentés, javaslat és panasz kezdeményezéséhez, de egyszerű, fokozott biztonságú digitális aláírással akár építményadó vagy telekadó bevallást/adatváltozást is lehet otthonról intézni.

A II. kerület honlapján az alábbiakat közli: Az elektronikusan intézhető ügyek körét jogszabályi és technikai lehetőségeink szerint folyamatosan bővítjük. Az eugyintezes@masodikkerulet.hu e-mail címen teheti meg az önkormányzati intézkedést megkívánó bejelentését az alábbi tárgykörökben: köztisztasági ügyek, közterületen hagyott roncsautó, utcanévtábla-hiány, engedély nélküli építkezés, elhullott állat közterületen, szemét-hulladék közterületen, parlafüves magántelkek bejelentése.

A kispesti önkormányzat honlapján Elektronikus segítségnyújtás címen hosszú táblázatba foglalták az el-

érhető szolgáltatásokat, kapcsolatokat, és például a gépkocsi bevallás címszóra kattintva mindjárt megjelenik a kitöltendő táblázat.

Pesterzsébeten az e-Ügyintézés fejezet az alábbi címszavakat tartalmazza: Ügyleírások, eljárési útmutatók, E-Magyarország, Letölthető nyomtatványok, Népjóléti osztály, Ügyfélszolgálat, Okmányiroda, Letölthető adóügyi nyomtatványok, Szervezési osztály, Szociális Foglalkoztató formanyomtatvány. Megpróbáltunk néhány témában adatlapot letölteni. Nekünk nem sikerült.

Csaknem valamennyi kerület hivatkozik a Magyarország.hu honlap nyújtotta lehetőségekre, az Ügyfélkapu szolgáltatásaira. Ám, hogy az ügyek valóban interneten, személyes, hivatalbeli megjelenés nélkül intézhetőek legyenek, az még messze van. Azt pedig szintén az interneten olvastuk, hogy miben áll az e-önkormányzat jövőképe. E szerint: Számos szolgáltatás elérhetővé válik és egy újabb költség- és idő takarékos csatornát nyit az állampolgárok és a hivatal kommunikációjában. Helyben vagy otthonról igénybe vehető szolgáltatások: digitális aláírás igénylése helyben, a polgármesteri hivatalban, így a polgár biztonságos azonosítása. Kétirányú kommunikáció az önkormányzat és polgárok között a fogadónapok és -órák megkötése nélkül. Folyamatosan frissülő hírek, események és programok. Egyéni e-mail cím létesítése a település polgárainak egyenként, és a levelek olvasásának biztosítása. Egyéni tárhely- és domain név igénylése a település vállalkozóinak. Elektronikus címlista, vállalkozáselénkítés. Testre szabott hivatali igénylő- és adatrögzítő lapok, nyomtatványok kitöltése, az illetékhivatalok tehermentesítése és a polgárok gyors, várakozásmentes kiszolgálása. Az önkormányzat egy szabad terminál segítségével az otthoni számítógéppel nem rendelkező polgárok számára is megteremtheti az e-önkormányzat elérhetőségét.

Hogy mindez szép álom? Vagy előbb utóbb megvalósítható? Talán. Bízunk benne.

Kádár Márta

Debrecenben

Az interneten történő ügyintézés még olyan nagy városok polgármesteri hivatalaiban is gyerekcipőben jár, amilyen Debrecen. Amelyik fajtájára igazán rá lehet mondani, hogy internetes lenne, az az elektronikus formában adózók számára kialakított ügyfélkapu rendszere. Ezt az APEH-nél történő adózás számára alakítják ki az okmányirodák. Debrecenben mintegy kétezren éltek már a bejelentkezéssel – közülük sokan a megye más településeiről –, megkapták e-mail-es postafiókjukat, jelszavukat, s ezután ennek birtokában adhatnak elektronikus bevallást az adóhivatalnak.

Az internetet másra is használják a debreceni okmányirodán. Például nem kell a sorszámerít a hivatalba mennie az ügyfélnek, hanem a www.magyarorszag.hu honlapon kikeresve a debrecenieket, sorszámot választhat magának, amelyben éppen olyan biztos lehet, mintha az okmányirodai automatából vette volna ki.

Az egyes irodák is hozzáférhetővé teszik a város internetes honlapján a nyomtatványait, s így is megspórolha-

tó egy-egy városi látogatás. Itt azért előfordul egy-egy gikszer, a letöltés utáni kinyomtatáskor elvesznek a nyomtatványon lévő, beikszelendő négyzetek, s néha nem a kinyomtatni kívánt oldal bújik elő a nyomtatóból. Az igazi majd az lesz, ha a nyomtatást nem is kell elvégezni, hanem a kitöltött (és automatikusan ellenőrzött) oldalak azonnal továbbíthatók lesznek a megfelelő hivatal e-mail-jére, mint például a már említett elektronikus adóbevallásnál.

A városi honlapjáról természetesen letölthetők a publikus jegyzőkönyvek, a hatályos rendeletek, és más dokumentumok is. Így egy-egy városi látogatást ezek is meg lehet spórolni.

Gőz József

Szegeden

Szegeden a 670 millió forintos összköltségvetésű fejlesztésnek köszönhetően valódi ügyfélbarát közigazgatási rendszer működhet ez év novemberére. A kivitelező Siemens Rt. és partnerei új hálózati kapcsolatokat hoznak létre az önkormányzat számára: összekötést teremtenek a kormányzati gerinchálózattal, egységes számítógépparkot alakítanak ki, és a legmodernebb szoftvertechnológiai megoldásokkal támogatják a közigazgatási munkát. A lakosság számára a már meglévő ügyfélszolgálati modulok integrálásával és 11 új kifejlesztésével összesen 34 területen lesz elérhető az elektronikus ügyintézés, míg a gazdasági szervezeteknek 23 típusú szolgáltatást nyújt a rendszer. Amelynek elsősorban az egykapus belépést, illetve a modulárisan bővíthető infrastruktúrát tartják előnynek a létrehozói.

Jelenleg elsősorban az okmányiroda szolgáltatásait intézhetik – egy internet-szolgáltatóval évek óta tartó vita miatt – a www.szegedvaros.hu címen található honlapon a szegediek. Bármilyen ügyben foglalhatnak időpontot az okmányirodába interneten és telefonon, ügyfélkapu-regisztrációt követően pedig számos területen ügyindításra is lehetőségük van.

Hódmezővásárhelyen

A hódmezővásárhelyi önkormányzat 2005 szeptemberében kezdte el az elektronikus ügyfélszolgálati rendszer fejlesztését. A 342 millió forintos beruházás részeként az informatikai eszközök szállítására és a szükséges szoftverfejlesztésre kiírt közbeszerzési eljárást az Albacomp Rt. nyerte meg. A 2007 februárjáig befejeződő fejlesztés célja a lakosság és a vállalkozások számára folyamatosan elérhető, kétirányú elektronikus ügyintézési csatorna biztosítása, csökkentve ezzel az ügyfelekre háruló ügyintézési terheket. Elkészül a korábbi városi honlaponál szélesebb körű információkat és szolgáltatásokat nyújtó, korszerű portál-rendszer, valamint egy olyan térinformatikai alkalmazás is, amely mind az ügyfelek, mind az ügyintézők számára segíti a közérdekű információk elérését és nyilvántartását.

A rendszer bevezetésének első fázisa március elején lezárult, s megkezdődött a korlátozott funkcionalitással rendelkező e-önkormányzati rendszer próbaüzeme. Az időpont-előjegyzésen és a különféle elektronikus úton kitölthető nyomtatványok letöltésén túl bizonyos ügyeket

teljes egészében a világhálón intézhetnek a város lakói: ezek elsősorban a helyi adózással kapcsolatos szolgáltatások, de például a telephelyengedély iránt kérelmet is lehet nyújtani elektronikusan, egy ügyfélkapu-regisztrációt követően. A rendszer a későbbiekben bővül még a népjóléti, lakás-, helyiséggazdálkodási ügyek, valamint a polgármesteri hivatal belső ügymenetének támogatásával is.

A Homokháton

A mórhalmi központú homokháti kistérségben az integrált e-önkormányzati rendszer kivitelezésére kiírt közbeszerzési eljárást a Humansoft Kft. nyerte. A 2006 végére elkészülő fejlesztésnek köszönhetően teljes körű elektronikus ügyintézésre nyílik majd lehetőség a térség önkormányzatai és az erre felkészült ügyfelek között. A kistérség az integrált informatikai rendszer kiépítésére a Gazdasági Versenyképesség Operatív Programban 470 millió forintot nyert, amelyet a Belügyminisztérium 40 millió forintos támogatása és az érintett kilenc település 26 millió forintos önerje egészít ki. A közigazgatási alkalmazások az önkormányzati szolgáltatások csaknem teljes spektrumát lefedik. A kistérség 26 ezer lakosa közül 10 ezren élnek tanyán, így a fejlesztések egyik fontos eleme, hogy az önkormányzati szolgáltatások jelentős része mobiltelefonon keresztül is elérhető lesz. A kistérség egy másik GVOP-pályázaton is sikerrel szerepelt, így a térségben egy mikrohullámú internetes rendszert is kiépítenek, így a legkisebb tanyán éppúgy elérhető lesznek az önkormányzati szolgáltatások, mint Mórhalom belvárosában.

Rövidesen elkészül a települések internetes megjelenését összefogó portál, és jelenleg zajlik az első ügyfélszolgálati modulok bemutatása az önkormányzati szakembereknek. A teljes rendszer fejlesztése november közepére fejeződik be.

K. Z. G.

A kistérségi kistérségben

A kistérségi kistérség 17 településén márciusban kezdtek hozzá az elektronikus közigazgatási hálózat kiépítéséhez. A tervek szerint idén október 31-éig befejeződő fejlesztéshez a települések önkormányzatai 307 millió forintot a gazdasági versenyképességi operatív program uniós pályázaton nyertek, 26 millió forintot pedig a Belügyminisztérium folyósít a számukra. A 350 millió forintos beruházás költségének települési részaránya (lakosságáronyosan elosztva) 17 millió forint. Ez év őszére a térség 17 polgármesteri hivatalában a papíralapú ügykezelést a minimálisra korlátozzák és komplex pénzügyi rendszert vezetnek be. A rendszer alapja a szélessávú internet, amely egy kivételével az összes településen hozzáférhető. A létrejövő digitális irattárhoz hozzákapsolják a nagyszámú, szabványosan intézhető ügyeket, az ügyfélkapu rendszerrel a különböző hivatali intézményeket, például a helyi vállalkozások iparüzési adóbevallását elektronikus úton otthonukból is elindíthatják a lakók.

A szerverközpontú új kistérségi kórházban lesz, az önkormányzatok nem tárolnak adatokat, kliensként lépnek a rendszerbe, vagyis a kistérség virtuális magánhálózatot alkot. Minden település kap hozzáférést, a térségi tanács-

kozásokat a polgármesterek akár saját irodájukban ülve, videó-konferencia keretében is megtarthatják majd.

A fejlesztés része a most épülő kisbéri kórház belső informatikai rendszerének teljes cseréje. Itt a betegellátást, a gyógyszerügyi- és laborrendszert átfogó komplex vállalati irányítást vezetnek be. A térség háziorvosai hozzáférnek majd a kórházi labor- és kártyarendszerhez, le tudják kérdezni saját betegek laboreredményeit és vizsgálati adatait. Ha a páciens laborba, szakrendelésre akarják küldeni, időpontot tudnak neki foglalni, megkímélik tehát a felesleges utazástól és csökkentik a költségeit. **K. J.**

Egerben

Május végétől már számítógépen intézhetik szociális, közterület-használati és vállalkozói adóügyeiket a hevesi megyeszékhely lakosai. A szolgáltatások egy ügynevezett városi közigazgatási portálon keresztül érhetőek el. Ezt az a szerződés teszi lehetővé, amelyet az elektronikus közigazgatási rendszer kiépítéséről írt alá a város önkormányzata és a Hewlett-Packard Magyarország (HPM) Kft. vezetett konzorcium még a múlt év elején. A 617 millió forintos beruházás megvalósításához 540 millió forintot nyert a város önkormányzata az Európai Uniótól.

Mindez nem az első lépés volt az egri e-közigazgatás bevezetése terén. Ugyanis a múlt esztendő kezdetétől, Magyarországon elsőként elektronikus úton intézhetik építéshatósági ügyeiket az egriek, illetve a környező 18 kistéleplés lakói. Mindennek nyomán egy építési engedély kiadásához szükséges időtartam átlagosan 45 napról mintegy 35 napra csökkent. A 25 millió forintos program megvalósítását pályázat útján 18,5 millió forinttal támogatta az informatikai tárca.

A program használatának csupán egy elektronikus azonosító jel a feltétele, amelyet saját kérésére a kistérség valamennyi lakója megkaphat. Ezt követően a város honlapjáról letölthetőek a használatbavételi, a fennmaradási, a bontási, a telekalakítási és az építési engedélyek megszerzéséhez szükséges adatlapok, amelyeket az ügyfél ki is tölthet és el is juttathat elektronikus úton a helyi építési hatósághoz. A határozatok kiadása is elektronikus úton történik.

Az elektronikus azonosító jel használata az önkormányzat e-közigazgatás programjának kiterjesztése nyomán más hatósági ügyek intézésénél is használható.

Tavaly május óta az internetről is letölthetik az iparüzési adó bevallásához szükséges nyomtatványokat. Ezzel egy időben a város honlapján egy olyan szoftver kezdte meg működését, amelynek segítségével az adózók ellenőrizni tudják a bevallás kitöltésének helyességét. A program keretében az önkormányzat reményei szerint 2006-tól már valamennyi helyi adót hasonló módon lehet bevallani.

Horuczi Csaba, az e-közigazgatási program végrehajtásáért felelős alpolgármester a rendszer kiépítéséről elmondta, hogy e rendszerre a jövőben rákapcsolódhat a kistérséghez tartozó 17 község önkormányzata is. Azok számára, akik otthon nem rendelkeznek saját számítógéppel, a tervek szerint komputerterminálokat alakítanak ki a település közterületein és a közintézményekben.

ÉRDEKLŐDÉS-ÉBRESZTŐ AKCIÓ

A Lira és Lant könyvruház-lánc, a Könyvbróker online könyvruház és a Sunbooks Szolgáltató Vállalat az INFONIA Alapítvánnyal együttműködve közös akciót indított az információs társadalom tárgyban kiadott könyvek és folyóiratok jobb „láthatósága”, népszerűsítése, ismertségük és kedveltségük „felfuttatása” érdekében. Az információs társadalom „szakirodalmának” egyik legismertebb alap-állítása, hogy a tudatosság felkeltése (awareness raising), a kulcskérdések diskurzus tárgyává tétele, az érintett véleményformálók elérése, az információs társadalomra vonatkozó ismeretek terjesztése és tömegesítése legalább olyan alapfeladat, mint az internet-hozzáférés növelése. A bulvársajtónak az „információs korszakot” és az „informatikai kihívást” sokszor torzító és gyakorta negatív „szenzációkon” keresztül közvetítő világával szemben különösen fontos, hogy nagy számban legyenek jelen a szellemi véráramban tárgyyszerű, hiteles és igényes szakmai-tudományos termékek, és létezésükről minél több csatornán értesülhessenek a remélt „fogyasztók”. Magyarországon csak két folyóirat (a negyedéves elméleti folyóirat, az Információs Társadalom és a havi E-világ), valamint az INFONIA Alapítvány különböző kiadói partnerekkel (Bagolyvár, Aula, Typotex, Gondolat) indított könyvsorozatai próbálták/ próbálják a „nyomtatott betű” világában ezt a feladatot ellátni. Az INFONIA (és kutatóintézeti partnere, a BME-UNESCO Információs Társadalom-és Trendkutató Központja) több kezdeményezéssel is igyekezett az információs társadalom tárgyú kiadványoknak extra „nyilvánosságot” teremteni. Korábban a Szabó Ervin Könyvtárral „Információs társadalom polcok” létrehozását kezdte meg, és most már az ország minden régióját lefedő felsőoktatási oktató és kutató hálózat is épült a téma köré. Az elmúlt években az információs társadalom klasszikusai közül és figyelemre méltó friss irodalmából egyaránt számos fontos, hasznos munka jelent meg, ezek a könyvek azonban alig ismertek, nehezen elérhetőek, és ez idáig nem kaptak érdemeiknek megfelelő „hírverést”. Az idei akció ezen a helyzeten kíván változtatni. A program részleteinek kidolgozásában, az egyes tevékenységformák kialakításában részt kíván venni az Informatikai és Hírközlési Minisztérium, és érdeklődését jelezte a Libri könyvruház-lánc. A kezdeményezők nyitottak további csatlakozó partnerek fogadására, az akció kiterjesztésére.

Beck György, a HPM vezérigazgatója a fejlesztéssel kapcsolatban elmondta, hogy a projekt kiemelkedő fontosságú, hiszen egy teljes kistérség lakossága számára ez az első kézzelfogható eredménye az EU-támogatásoknak. Az elektronikus közigazgatás EU-s irányelveinek és szabályozásainak ilyen magas szintű megvalósítása magyarországi és európai viszonylatban is élenjáró eredmény. Eger városa úttörő szerepet vállalt a közigazgatási szolgáltatások megújításában, s ez által vonzó befektetési térséggé vált, segítve a regionális kiegyenlítődést. Hoz-

KÖZIGAZGATÁSUNK
ELEKTRONIZÁCIÓJA

zátette, hogy a HPM a modern technológia piacvezető képviselőjeként elkötelezett híve az esélyegyenlőség megteremtésének, amelyben az informatika, mint alapinfrastruktúra meghatározó tényező. A vezérigazgató szerint a siker záloga a HPM magas szakmai kompetenciát képviselő csapatának és az egri önkormányzat államigazgatási tapasztalatának sikeres ötvöződése volt. Emlékeztetett arra, hogy a nyertes pályázat alapján kiírt közbeszerzési tendert elnyerő HPM alvállalkozóival, a Minor Holding Rt.-vel, Geoview Kft.-vel és a Delta Elektronika Műszaki Kft.-vel közösen kötött szerződést, s indította el az Egora nevű projektet 2005. január 7-én. E projekt megvalósításával az egri önkormányzat kettős célt kívánt elérni. Az egyik a helyi és kistérségi lakosság és a vállalkozások tájékoztatása és kiszolgálása elektronikus úton, az ügyintézés egyszerűbbé, kényelmesebbé és nyomon követhetővé tétele. A másik cél az önkormányzat (a képviselő-testület, a polgármesteri hivatal, az önkormányzati intézmények) működésének elektronikussá tételével hatékonyabb és gazdaságosabb működési mód megteremtése. A város a projekt révén magas szinten teljesíti az EU on-line ügyintézésre vonatkozó ajánlásait, és azon európai városok sorába kerül, amelyek a fejlett informatikai infrastruktúrájának köszönhetően valódi szolgáltató önkormányzattá válnak.

A szerződés keretében a HPM informatikai alkalmazásokat vezetett be a képviselőket kiszolgáló rendszer, az elektronikus közbeszerzés, a szociális funkciók, az ipari és kereskedelmi folyamatok, a közterület-felügyeleti, a szabálysértési, valamint az építéshatósági ügyek támogatására.

A lakosság számára a legszembeötlőbb változás a városi portál (www.eger.hu) megújulása. A megújult portál a város mindennapi életével kapcsolatos eseményeken és turisztikai információkon túl lehetőséget teremt arra, hogy az állampolgárok bizonyos ügyeiket elektronikus úton intézhessék. Az indulás óta tíz ügyet lehet teljesen elektronikusan intézni.

Például a fakivágási engedély iránti, az urnahely-használati, a közterület-bontási kérelmek ügyét, a közútkezelői hozzájárulás, közterületi létesítmény elhelyezéséhez való tulajdonosi (és közútkezelői) hozzájárulás ügyét, közterületen tartandó rendezvényekre való igénybejelentés, a közterület eltérő használatára, a korlátozott forgalmú belvárosba és a várzónába való behajtásra, a hatósági bizonyítványok kiállítására, a túlfizetés visszautalására és a taxiállomás használatára vonatkozó kérelmek ügyét. Az elektronikus úton benyújtható kérelmek száma folyamatosan bővíthet.

Ahhoz, hogy valaki elektronikusan ügyet indíthasson, a portálon keresztül kezdeményeznie kell a regisztrációt, amelyhez mindössze egyszer kell az okmányirodába személyesen befáradnia. A rendszer a hivatalban telepítendő számítógépek mellett elérhető lesz nyilvános terminálokról is, amelyek lehetővé teszik az otthon vagy munkahelyen számítógéppel nem rendelkező lakók és vállalkozások számára is a magas szintű szolgáltatások igénybe vételét.

Tréba Ákos

Szolnokon

Fesztes ütemterv szerint, jól halad Szolnok város önkormányzata információs szolgáltató tevékenységének fejlesztése. *Ráczné Terenyey Márta*, a polgármesteri hivatal minőségbiztosítási vezetője tájékoztatása szerint az E-Szolnok projekt megvalósítására a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program pályázati keretéből 538,5 millió forintot nyert a Tisza-parti megyeszékhely, amit 78,8 millió forint önerővel kellett kiegészíteni. Az E-önkormányzat kiépítésére – az eredetileg két évre tervezett fejlesztés helyett – csupán 10 hónap maradt, ennek ellenére igyekeznek tartani a szeptember 30-ai átadási határidőt.

A fejlesztés első ütemében a polgármesteri hivatal minden munkatársa kötelező továbbképzésen vett részt, amelynek során – ez év májusában – a köztisztviselők megismerkedtek a belső portállal és a dokumentumtárral. A második ütem júniusban befejeződik, már készen van a kis- és középvállalkozásokat támogató, valamint a bejelentés-kezelő, úgynevezett panaszbejelentő modul. Ennek működéséhez az egész rendszert átfogó iktatómodul is ki kell fejleszteni. A projekt harmadik-negyedik ütemén is dolgoznak, így remény van rá, hogy nem csúszik majd az átadási határidő.

Az önkormányzati informatikai fejlesztést követően a szolnoki polgármesteri hivatal szolgáltatói funkcióinak színvonala megközelíti majd mind a városban, mind a kistérséghez tartozó településeken az üzleti szférában megszokottat, ezáltal javul a polgárok életminősége, komfortérzete. A város honlapján keresztül igénybe vehető e-ügyfélszolgálat révén nyomtatványokat lehet letölteni, közvetlenül lehet érdeklődni egy-egy folyamatban lévő ügy állásáról, az esetleg szükséges teendőkről.

A három területen is nagy horderejű a fejlesztés a kis- és középvállalkozások számára mindenképpen előnyös lesz, mert a hatósági ügyek intézése az elektronikus szolgáltatás bevezetésével egyszerűsödik, időben lerövidül. Ezáltal hatással lesz a gazdaság fejlődésére, mert a vállalkozói és befektetési kedvet az is befolyásolhatja, hogy a szükséges engedélyeket milyen gyorsan és rugalmasan adja ki a hivatal. A másik fontos terület a civil szervezetekkel való kapcsolattartás, ami az információáramlás felgyorsulásával lesz mérhető. A harmadik terület, az e-közgyűlés megvalósítása lesz, ami a jelenlegi papíralapú közgyűlési munkát elektronikus alapokra helyezi. Azon túl, hogy jóval olcsóbb lesz a városnak, megkönnyíti a közgyűlések előkészítését, a sok információt tartalmazó előterjesztések gyorsabban jutnak majd el a vezetőkhez és a közgyűlési tagokhoz, segítve ezzel a döntéshozó munkájukat.

A szolnoki önkormányzatnál megvalósuló informatikai fejlesztés – bár nem erre irányul elsősorban – lehetőséget adott 50 korszerű asztali PC, illetve 30 hordozható számítógép beszerzésére is. Az e-demokrácia, az on-line közigazgatási szolgáltatások bevezetése mellett azonban az úgynevezett negyedik szintű – teljes elektronikus ügyintézés – megvalósítására a szükséges szakági jogszabályok hiánya miatt egyelőre még várni kell.

Simon Cs. József

Nyíregyházán

Nyíregyházának már 1996 óta van weboldala. Az önkormányzat informatikai ügyeit intéző Nyíregyházi Informatikai Kht. ügyvezető igazgatója, *Bodnár János* az elektronikus ügyintézés folyamatban lévő fejlesztéséről tájékoztatta lapunkat. Elmondta, hogy az unió által előírt négylépcsős fejlesztés első fokán a közérdekű adatokat kellett megjeleníteni az interneten. A második menetben letölthetővé kellett tenni az adatlapokat, a harmadikban kitöltött lapok visszaküldési lehetőségét kellett megteremteni. Ez Nyíregyháza önkormányzatánál már két éve megoldott. Ez azt jelenti, hogy körülbelül 40 elektronikus kitölthető és ugyanúgy visszaküldhető űrlap van; például adó- és szociális ügyekben állnak rendelkezésre ilyenek. Ezt az új közigazgatási törvény megjelenése óta önkormányzati rendelet is előírja. Mindez folyamatosan fejlesztés alatt áll.

Nyíregyháza rendelkezik a közgyűlés által elfogadott informatikai stratégiával. A 2005 és a 2008 között időszakra meghatározták az elektronikus ügyintézésrel összefüggő teendőket és számos, az interneten elérhető szolgáltatás hasznosítását. Ennek keretében most egy nagyobb témának, az önkormányzat adatvagyonának másodlagos hasznosításán dolgoznak. Ez arról szól, hogy a hivatali rendszerben rendelkezésre álló adatokból összeszedjék a lakosságot és a vállalkozásokat leginkább érintőket, foglalkoztatókat. Ilyen például a településrendezési terv, amely az interneten már tavaly október óta elérhető. Bárki ott is megnézi, hogy a saját területén mit szabad építeni, s mit nem. Továbbfejlesztik az elektronikus ügyintézés: beadványok az interneten nemcsak beküldhetők, hanem majdan az ügyfél a neten meg is nézheti, hogy az ügy éppen hol tart. Megtudhatja, ki az ügyintéző, s az ügyintézés milyen fázisnál tart. Rengeteg olyan információ kerül még az internetre, amelyek az önkormányzat működésével, gazdálkodásával, szerződéskötéseivel kapcsolatosak. Ezt most divatosan üvegzsébként programnak mondják, hivatalosan az információszabadságról szóló törvény írja elő.

Nagykállón

A több mint 10 ezer lakosú Nagykálló önkormányzatának van weblapja, ahol megjelennek a különböző nyomtatványok és az önkormányzat rendeletei. A polgármesteri hivatal informatikus szakembere, *Pálur Miklós* arról informálta lapunkat, hogy az elektronikus ügyintézés fejlesztésében meghatározott négy lépcső közül kettő már megvalósult. Az önkormányzatába az ügyfélkapun keresztül be lehet jelentkezni.

Hogy a házak közül hányban használnak számítógépet, erről nincs adat. Az ügyfelek egy része él a rendelkezésre álló lehetőségekkel, de az elektronikus ügyintézés még nem mondható elterjedtnek. Tervbe vették, hogy nyomtatványt elektronikus úton lehessen kitölteni, s az önkormányzat részére beküldeni. Ehhez az alapok már nagyjából megvannak. A szakember szerint az emberek előbb-utóbb hozzászoknak az elektronikus ügyintézéshez, úgy, mint a bankkártya alapján történő fizetésfelvételhez.

Apagyon

A 2380 lakosú Apagy önkormányzata az informatikai stratégiájában megfogalmazta, hogy mindig egy kis lépéssel halad előre. *Csépányiné Tóth Terézia* jegyző szerint a település a méreténél fogva nem is lenne képes másra. Első lépésként létrehozták a honlapot. Azon még az idén szeretnék megjeleníteni az önkormányzati rendeleteket és a nyomtatványokat. A következő években pedig más településekkel közösen pályázni kívánnak az elektronikus közigazgatás feltételeinek kiépítésére. Jelenleg ahány falu, annyiféleképpen működik a rendszer. Apagyon elhatározták, hogy az elektronikus ügyintézés megvalósításában nem szaladnak előre, megvárják a kistérség településeinek közös nevezőre jutását. Az elektronikus ügyintézés kiépítéséhez pályázati forrásokhoz is szeretnének hozzájutni. Erről költségvetést még nem készítettek. Apagy az elektronikus ügyintézés négy szintje közül az elsőnél tart. Szeretnének eljutni oda, hogy az ügyfél által elektronikus úton beküldött nyomtatványok megérkezését a hivatal elektronikus úton vissza tudja igazolni.

Nyírmadán

A csaknem ötezer lakosú Nyírmadán 1500 lakás van. A lakások felében idősek laknak, akik a számítógép-vásárlást részint nem engedhetik meg maguknak, részint a számítógépet kezelni is kevesen tudnak közülük. Az elektronikus ügyintézésre még nem igazán nyitottak, fogadókészek. A komputerek zöme elavult, a gyerekeknek játék céljára vették meg. Az iskolások pedig az önkormányzathoz kötődő ügyeket még nem intéznek. Az elektronikus ügyintézéshez az önkormányzatnál sincsenek meg a technikai feltételek. Jelenleg még minden hagyományos formában történik. A település önkormányzatának honlapja nincs, az elektronikus ügyintézés megteremtését még nem tervezi.

Berkeszen

Az ezer lakosnál kevesebb lélekszámú Berkeszen *Inzsöl János* jegyző elmondta, hogy a faluban az elektronikus ügyintézés még nem működik. Hiányoznak a feltételek. Web-lapjuk van, de még azon is jócskán van fejleszteni való.

Cselényi György

Győrött

A győri önkormányzati honlapon a polgármesteri hivatal tájékoztató jellegű szolgáltatást nyújt az ott folyó munkáról. Adatokat szolgáltat, elérhetőségeket közöl, s közzé teszi az alapvető jogszabályokat. A hatósági munkát végző irodák körében bizonyos nyomtatványok is letölthetők. Így nem kell ezekért személyesen bemenni a hivatalhoz.

A következő fokozat, amikor elektronikus úton fogadnak kérelmeket. Itt azonban már be kell azonosítani a kérelmezőt. Az elérendő cél az, hogy elektronikus úton történjen az ügyintézés.

Vinglerné Baranyai Gyöngyi, az önkormányzati és szervezési iroda vezetője úgy látja, hogy az e-önkormányzás teljes körű megvalósításának vannak szakmai jellegű jogi fékjei, elég ha csak az erősen vitatott adatvédelmi kér-

désekre gondolunk. Például nem tisztázott, hogy a polgármesteri hivatal egyik szervezeti egysége által kezelt adatbázisból a másik a betekintési jogosultságát hogyan érvényesítheti. A szakember szerint a szaktárcáknak össze kellene hangolni végrehajtási utasításait valamennyi szakterületen, hogy az e-közigazgatás jól működjön.

A győri önkormányzat korábban tervezte saját ügyfélkapu megvalósítását. Szívós Attila, az informatikai iroda vezetője szerint ehhez technikailag minden feltétel adott, a jogi és a személyi feltételekben azonban még vannak hiányok. Úgy véli, hogy e-közigazgatás ügyben nagy ugrásokat nem lehet végrehajtani, csak lépésről-lépésre lehet előre haladni. Egyebek között problematikus az elektronikus dokumentum tárolása. Ennek szigorúak a feltételei, hiszen garantálni kell a tárolásnak a biztonságos módját, hogy például egy bírósági ügyben becsatolt elektronikus dokumentum akár perdöntő lehessen.

A győri polgármesteri hivatalban eredménynek tartják, hogy az integrált pénzügyi, könyvelői rendszert két környező településre, Abdára és Börcsre is kiterjesztették. A fejlesztő munkát folytatják, mivel meggyőződésük, hogy az e-közigazgatás gyors és költséghatékony. Ám a polgárok igényét fel kell kelteni iránta. Például ha új személyigazolványt akar készíttetni valaki, az adatlapot letölti, elektronikusan kitölti, és visszaküldi. Ezzel a kényelmes megoldással azonban egyelőre elég kevesen, döntően az e terület iránt érdeklődő informatikus szakemberek élnek.

M. Zs.

Veszprémben

A veszprémi önkormányzatnál 2001-ben fogalmazódott meg a „digitális város” víziója, napjainkban viszont már a megyeszékhely és környéke elektronikus közigazgatási rendszerének a tesztelése folyik.

Dióssy László polgármestertől tudjuk, hogy a megyei jogú városok között Veszprém az elsők között ismerte fel az önkormányzat munkáját és a lakossági ügyintézés egyaránt szolgáló modern információs technológia fejlesztésének szükségességét. Ezért nyújtották be a Gazdasági Minisztérium illetékes szervezete által a GVOP 4.3.1. jelű, az Elektronikus közigazgatási szolgáltatások fejlesztése címmel kiírt pályázatra jelentkezésüket. A képviselő-testület egyhangúlag megszavazta a 62 millió forintos önrészt, amely kiegészülve az uniós strukturális alapokból elnyert 433 millió forintos pályázati támogatással, csaknem félmilliárdos beruházást tett lehetővé.

Szalkai László főtanácsos, a polgármesteri hivatal informatikai irodájának vezetője adott tájékoztatást a rendszer kialakításának folyamatáról, a szakmai feladatok megoldásának részleteiről. Elmondta, hogy az eredeti elképzelés szerint csak négy nagyobb városban fejlesztették volna ki ezt a rendszert, ott, ahol már volt informatikai csapat. Ám 2004-ben hat nyertes pályázó volt, egy év múlva pedig már már negyven.

Az elsődleges cél az, hogy minél jobban ki tudják használni a meglévő informatikai eszközöket, és a lakosság is felismerje az e-közigazgatás előnyeit. Ehhez első lépésként a polgármesteri hivatal informatikai rendszerében kellett

„rendet teremteni”. A gazdálkodásirányítási informatikai rendszer kialakítása során a különböző önkormányzati fenntartású intézmények adatbázisait vonták be a hivatal informatikai hálózatába. Így a hivatal naprakészen nyomon követheti az egyes intézmények könyvelését, eszköznyilvántartását, a bankszámlákon történő pénzügyi mozgást.

A megfelelő nyilvántartás kiépítését korszerű szerver park segíti, a projekt részeként nagy teljesítményű HP Itanium szervereket, tároló egységeket és további Intel alapú szervereket üzemeltettek be. Az adatgyűjtő rendszer az egyes intézmények gazdálkodáson túli információit gyűjti össze. A következő lépésként a belső ügyiratkezelési rendszert alakították ki, ennek eredményeként bármilyen hivatali ügy összes dokumentuma bekerült a számítógépes rendszerbe.

A különböző felmérések szerint az utóbbi időben Magyarországon egyre többen rendelkeznek számítógéppel, de csak keveseknek van internet hozzáférése. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a fiatalok körében a 14–20 évesek, valamint a 60 éves felülieknél hiányos ez az „informatikai írástudás”.

Ezért fontos az oktatás.

A veszprémi polgármesteri hivatalból évente húsz-negyvenen vettek részt tanfolyamon, ennek is köszönhető, hogy az itt dolgozók több mint 70 százaléka rendelkezik ECDL vizsgával. Figyelemre méltó, hogy Veszprémben a nyugdíjasszervezetek és a művelődési központ együttműködésében több száz nyugdíjas sajátította el a számítógép használatát, ők gyakran igénybe veszik a városban több helyre telepített e-pontokat is.

A jogszabályok szerint az e-közigazgatási szolgáltatásokat csak a www.magyarorszag.hu honlapon keresztül, az úgynevezett ügyfélkapun történt regisztrációt követően lehet igénybe venni. Veszprém „ugrásra készen” áll, de az említett portál és a különböző önkormányzati informatikai rendszerek közötti kapcsolat kiépítése, a múlt év végi határidő ellenére, máig nem történt meg, így egyik nagyvárosban sem indulhat meg az elektronikus ügyintézés. Két éven belül valamennyi, több mint száz ügýtípusban lehetővé válik az ügyintézés.

A veszprémi polgármesteri hivatalban egyelőre tíz ügýtípust készítettek elő: így például átmeneti segélyt, közterület-foglalási engedélyt, lakásfenntartási támogatást, vagy éppen működési engedélyt lehet majd interneten igényelni. Szándékaik szerint a helyiadó bevallást is lehetővé teszik elektronikus úton.

A tervezők és a különböző szakhatóságok által használt eltérő programok miatt valószínűleg egy ideig hiányozni fognak az e-közigazgatási szolgáltatások közül az építés-hatósági ügyek.

Az ügyintézés indulásáig azonban az új e-közigazgatási portál már most sok hasznos funkcióval rendelkezik. Megtekinthetők az egyes ügyleírások, letölthetők az ügyiratok, időpont egyeztetést lehet kérni. Lekérdezhetők például a közgyűlési és bizottsági meghívók, előterjesztések, visszakereshetők a korábbi dokumentumok.

Juhász Ferenc

Uniós termék lehet a Dráva-Tej

Korszerű körülmények között folytatódhat Barcson a Dráva-Tej termékeinek gyártása. Június elsején *dr. Kolber István* regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter avatta fel a megújult tejüzemet, amelynek modernizációjához a területfejlesztési célalapról 110 millió forint támogatásban részesült, s amely 140 munkavállaló munkahelyének megőrzését teszi lehetővé. A beruházás során bővítették a meglévő hűtőtárolási kapacitást, csomagolóanyag raktárt alakítottak ki, sajtgyártó tankot, tejhomogenizátort helyzetek üzembe. Az üzem uniós normák szerinti átalakítása megteremtette a lehetőséget, hogy a hazai piac mellett az Európai Unió fogyasztóit is elérjék az itt gyártott termékek, valamint segítette a térségben a munkahelyek megőrzését.

Radiológiai mérőállomást állítanak fel Gerjenen

Fél éven belül radiológiai mérőállomást állít fel egy osztrák cég a paksi atomerőműtől az uralkodó északnyugati szélirányban 10 kilométerre fekvő Tolna megyei Gerjen településen. A mérőállomás a magyar katasztrófavédelem mellett az illetékes helyi önkormányzatnak és az osztrák félnek is folyamatosan szolgáltat adatokat. A telepítés, üzemeltetés és karbantartás több tízmilliós költségét az osztrák fél vállalta. Jelenleg Magyarországon három olyan radiológiai mérőállomás van Nyugat-, illetve Észak-Magyarországon, mint amelyet a Duna-parti településen fognak felállítani, továbbá működik 73 sugármérő szonda. E szondák érzékelik a Föld, a Nap, illetve más természetes objektumok által kibocsátott háttérsugárzástól eltérő sugárzási értékeket. A mérőállomások azonban nemcsak a sugárzás megugrását képesek mérni, hanem arra is alkalmasak, hogy a sugárzás minőségi eltéréseit, a káros sugárzás veszélyességi fokát észleljék, és a mért adatokból az esetleges káros egészségügyi hatásokra is lehet következtetni. Érdekesség, hogy a mért értékek egyszerre futnak be a magyar katasztrófavédelemhez, a gerjeni önkormányzathoz és az osztrák félhez.

Phare-pénzből fiatalok építenek börtönt

A Magyar Köztársaság európai uniós csatlakozási folyamatának keretében a magyar és a holland Igazságügyi Minisztérium testvérkapcsolati egyezményt kötött, amelynek közvetlen célja javítani a fiatalok fogva tartott helyzetét a magyar büntetés-végrehajtási intézetekben és segíteni a társadalomba való visszailleszkedésüket. A projekt egyik alprogramja egy 50 fiatalok fogvatartott elhelyezésére alkalmas, a Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézethez kapcsolódó épület felépítését tartalmazza, ami a maga nemében egyedülálló, mert az alapvetően képzésre szakosított Phare-projektek keretében másutt még nem épült büntetés-végrehajtási intézet. A rendelkezésre álló források lehetővé teszik a program tavalyi két ingatlan átépítésével való bővítését. Jelenleg a belső szakipari, szerelvényezési munkák folynak. Január végén megkezdődött a biztonság-technikai rendszer kiépítése, március elején pedig az informatikai hálózat telepítése. Ezt követi az irodák és a fogvatartotti foglalkoztatási helyek berendezése. A beruházás összköltsége 3 millió 850 ezer euró (mintegy 963 millió forint), amelynek hetven százaléka uniós forrásból származik. A Phare-program révén megvalósuló Fiatalok Regionális Büntetés-végrehajtási Intézete magában foglal többek között 31 zárkát, két közösségi foglalkozásokat céljára kialakított helyiséget, két munkatermet, sétaudvart és tornatermet, valamint látogató és úgynevezett ügyvédi beszélő helyiségeket.

Kényszerpályára került a bodajki kastélypálya

A Lamberg-kastély eladása volt a téma a bodajki önkormányzat képviselő-testületének minapi ülésén. Az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanra a közelmúltban tett bankgaranciával ellátott, írásos ajánlatot egy befektetői csoport. A képviselőtestület erre – eleget téve az önkormányzat vagyonhasznosítási rendeletében foglaltaknak – nyilvános pályázatot írt ki. A borítékbontáskor azonban kiderült, hogy senki más nem érdeklődik a kastély iránt. A polgármester – az ajánlattevők kérésére – rendkívüli képviselő-testületi ülést hívott össze, amelyen az érdeklődő helybeliek is szót kaphattak. Ez utóbbiak a kastélyparkhoz tartozó futballpálya sorsát is firtatták. Ez a pálya – a műemléki előírások miatt – nem választható le az ingatlanról. Az előző ciklusban a labdarúgók 15 évre használatba kapták az önkormányzattól, ám amikor a klubban levő kisebbségi részlet eladta az önkormányzat, a vevő lemondott a használati jogról. *Oszlászki Zsolt* polgármester és a testület szándéka a kastély vételárát fejlesztésre költeni, a kastélypark pályája helyett pedig nyitott, futballpályás sportkomplexum építésére pályáznának, erről a testület ebben a ciklusban példátlan név szerinti szavazáson döntött, s kilenc az egy ellenében felhatalmazta a polgármestert, hogy az egyetlen pályázóval megkezdje a kastély eladását célzó tárgyalásokat. Az ajánlattevő cég azonban az általa vételárként felkínált 150 millió forint egy részét természetben, például az infrastruktúra korszerűsítése révén fizetné ki.

A regionális fejlődést szolgáló Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP) célja a kiegyensúlyozott területi fejlődés előmozdítása. Segítségével a különböző társadalmi-gazdasági adottságú térségek eltérő, sajátos fejlődési pályáikon, de egymással összhangban fejlődnek, miközben mérséklődnek a területi különbségek, és az ország szervesen bekapcsolódik az európai térszerkezetbe. A ROP a 2004-2006-os időszakban 107 milliárd forintos keretből valósít meg országsszerte több mint ötszáz regionális fejlesztési projektet.

ROP-ROP

Békés megyében

Európa Napot rendeztek Békéscsabán. A május 9-én több helyszínen is zajló esemény célja volt játékos formában közelebb hozni Európát a polgáraikhoz. Az uniós totón, vetélkedőkön és filmvetítéseken való részvétel mellett a Békés megyeiek megismerkedhettek az a Körös-vidéken európai uniós támogatásból megvalósuló ökoturisztikai fejlesztésekkel.

A Nemzeti Fejlesztési Terv (NFT) Regionális Fejlesztés Operatív Programjának (ROP) köszönhetően az ökoturisztikai projekt több mint 900 millió forint vissza nem térítendő támogatásban részesül, amely révén a régióban a Körös-vidék sajátos kulturális örökségeire épülő turisztikai látványosság jön létre. A legsikeresebben pályázók közt lévő Dél-alföldi Régióban megvalósuló fejlesztések a lakosság életszínvonalának javításához is hozzájárulnak.

Az Európa Nap különösen aktuális rendezvény, mert viszonylag friss uniós tagsága révén Magyarország jogosulttá vált a fejlesztési támogatások igénybevételére, így a Nemzeti Fejlesztési Terv (NFT) keretében megközelítőleg 510 milliárd forintnyi uniós összeget fordíthat fejlesztési célokra, hogy javuljon a hazai életminőség. A terv további 178 milliárd forint hazai közösségi forrást nyit meg a beruházásoknak operatív programok keretében, így az egyéb kiegészítő összegekkel együtt mindösszesen 1350 milliárd forintnyi fejlesztés valósulhat meg. A támogatásokhoz pályázat révén lehet hozzájutni. A helyi befektetésekhez, fejlesztésekhez az EU Strukturális Alapok pénzügyi forrásai nyújtanak anyagi fedezetet.

Békés megye előkelő helyen áll a pályázók között. Eddig 553 békési pályázó összesen 38 milliárd forintot nyert a Nemzeti Fejlesztési Terv Operatív Programjainak pályázatain. A kifizetések tekintetében pedig – a főváros és Pest megye után – Békés megye vezet a rangsort: 247 nyertes pályázó eddig összesen 14,7 milliárd forintot kapott ter-

veinek megvalósítására. A 16 turisztikai, 16 útfejlesztési, 3 városrehabilitációs, 18 képzési és 11 foglalkoztatási projektek legsikeresebbjei a Békés Megyei Munkaügyi Központ PAKTUM START pályázata, valamint a Körösök lágy ölen elnevezésű ökoturisztikai fejlesztés.

A megyei munkaügyi központ projektje 50 millió forintos vissza nem térítendő támogatást nyert el a program keretében. A Békés megye foglalkoztatási szintjének emelését és a munkanélküliség mérséklésére indított pályázat célja felmérni a foglalkoztatási helyzetet, valamint feltérképezni a térség erősségeit, gyengeségeit, erőforrásait, lehetőségeit és veszélyeit, majd konkrét lépéseket tartalmazó akcióttervet kidolgozni. A célok megvalósítása érdekében a munkaadókat, a munkavállalókat, az önkormányzatokat, a képző intézményeket, illetve a civil és érdekképviseleti szervezeteket hálózatba tömörítik. A partnerek folyamatos kommunikációját és a széles körű nyilvánosságot internetes honlap segíti.

A Körösök lágy ölen elnevezésű sikerprojekt bemutatkozott az Európa Napon. A Békésen, Békéscsabán, Mezőberényben, Dobozon, Köröstarcsán és Gyulán átívelő program a Körösök Völgye Natúrpark Egyesület koordinációjával, hat települési önkormányzat továbbá a Körös-Maros Nemzeti Park együttműködésével alakult ki 926 millió forintos vissza nem térítendő támogatásnak köszönhetően. Célja egy olyan turisztikai szempontból vonzó létesítmény létrehozása, amely a Körös-vidék sajátos kulturális örökségeire és természeti értékeire épít, teljes körű kínálatot hoz létre, és a térséget vonzó turisztikai célterületté teszi. Mindez hosszú távon a térség gazdaságának fellendülését eredményezheti, az ide látogató turistákon kívül pedig a helyi vállalkozások és turisztikai szervezetek valamint a helyi lakosság közvetve részesülnek a fejlesztés eredményeiből.

*

Nagyér községben ünnepélyes keretek között írták alá a „Békés-Csanádi Síkság Érzékeny Természeti Terület” helyi foglalkoztatási stratégiájának elkészítésére irányuló ROP projekt támogatási szerződését. A helyi önkormányzat által koordinált projekt célja, hogy az érintett tizenegy település önkormányzata számára elkészüljön a térségi foglalkoztatási stratégia és a hozzá kapcsolódó dokumentumokkal egyetemben. A pályázó és partnerei a foglalkoztatottság arányának növelését a belső erőforrások minél nagyobb mértékű kihasználásában látják. Épp ezért a megvalósítás során elkészítik a térség belső erőforrás-térképét is. A projekt 2007 márciusában fejeződik be.

Győr-Moson-Sopron megyében

A Moson Szállodaberuházó Kft. csaknem 250 millió forint támogatást nyert a ROP 1.2.1 keretében 96 szobás Ibis Hotel építése Győrben elnevezésű projektjére. A fejlesztés célja 192, nemzetközi standardoknak megfelelő, új szállodai férőhely létesítése Győrött, mégpedig a nagyváros ipari, gazdasági életben betöltött stratégiai szerepén alapuló, magas fajlagos költséssel jellemezhető üzleti turizmusban, illetve a térség kulturális és építészeti örökségén

alapuló szabadidős turizmusban rejlő lehetőségek kiaknázása és továbbfejlesztése érdekében. Az Accor-Pannónia Szállodaüzemeltető Rt.-vel partnerségben megépülő szálloda kialakításánál külön figyelmet fordítanak arra, hogy családok és mozgásukban korlátozottak is igénybe tudják venni a magas színvonalú szolgáltatásokat. A szálloda a jelenlegi kereskedelmi és iparkamara épületének közvetlen szomszédságában épül majd, stílusában alkalmazkodva hozzá, s az ott tartandó nemzetközi konferenciák résztvevőinek kínál majd szállást.

*

Farád egy csaknem kétezer lelkes település Csorna és Kapuvár között, a 85-ös főúton. Evangélikus temploma 1785-re készült el. Az oltárt Schiller József korabeli festménye ékesíti. A településen vadászati és lovaglasi lehetőség is van, a közeli két tó pedig kiválóan alkalmas horgászatra. A térségben egyedülálló, családbarát és wellness-szolgáltatásokat nyújtó panzió épül itt a ROP csaknem 19 millió forintos támogatásával. A Németh Win Kft. egy korábban kihasználatlan épület környezettudatos átalakításával, akadálymentesítésével és berendezésével hozta létre a 16 minikonyhával felszerelt szobát, 2 konferencia- és tárgyalótermet, valamint wellness központot is magába foglaló panziót.

A községben ilyen szálláslehetőség korábban nem volt, Csorna városban pedig csak két kisebb befogadóképességű panzió van, ez a körülmény indokolta a vállalkozást.

Somogy megyében

Kardosfán írták alá azt a támogatási szerződés, amelynek keretében a Somogyi Erdészeti és Faipari Zrt. ökoturisztikai és konferencia központot épít ki a helyi önkormányzat területén.

A beruházás során 21 szoba és 1 apartman kialakításával 48 új szálláshelyet hoznak létre. A központban helyet kap egy 70 személy befogadására alkalmas konferencia-terem és egy 54 férőhelyes étterem, továbbá szauna, uszoda és fitnesssterem.

*

A Dél-dunántúli Régió színvonalas, az aktív turizmust kedvelők kikapcsolódását szolgáló turisztikai szálláshellyel gazdagodott a Somogy megyei Háromfa község. A létesítményt június elsején dr. Kolber István regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős tárca nélküli miniszter adta át a nagyközönségnek.

A Regionális Fejlesztés Operatív Program keretében az Európai Unió és a magyar kormányzat mintegy 36 millió forinttal járult hozzá a projekt megvalósításához. A beruházás keretében 7 vendégszobát, 21 szállásférőhelyet, 100 személyes rendezvénytermet, éttermet és szociális helyiségeket alakítottak ki. A létesítmény az 54 hektáron elterülő háromfai víztározó mellett, érintetlen természeti környezetben, környezetbarát módon, a természeti értékek megőrzése mellett valósult meg. A tó népszerű horgász hely, amely rendszeresen ad otthont hazai és nemzetközi versenyeknek. Kolber István szerint a szálláskapacitás növelése, valamint a magas színvonalú fogadási feltételek megteremtése segítheti a térség idegenforgalmának bővü-

SIKERSZTORI-PÁLYÁZAT

A Regionális Fejlesztés Operatív Program Irányító Hatósága keresi a 2004-2006-os időszak legsikeresebb ROP projektjeit. A megmértetésen a tervezett megvalósítási időszak legalább felénél tartó ROP-projektek vehetnek részt. A nyertesek – kategóriánként (turisztika, utak, város-rehabilitáció, óvoda-iskola, foglalkoztatás-képzés) az első három legjobb sztorit beadó jelentkezők – értékes ajándécsomagot kapnak. Emellett a ROP IH a magyarországi pályázatokat felügyelő intézmény, a brüsszeli DG Regio honlapján megjelenteti a díjazott projektek leírását, kiemelten népszerűsíti őket kommunikációjában, így a legsikeresebbek helyet kapnak a havonta megjelenő ROP Hírlevélben, a negyedévente országosan megjelenő Régiós Körképben, valamint a ROP IH honlapján is.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell

1. A projekt alapadatait, azaz a projekt címét, kedvezményezett nevét, projekt összköltségét, a szerződéskötés dátumát, a megvalósítás kezdetének és várható befejezésének dátumát, továbbá azoknak a közreműködő személyeknek, szervezeteknek a nevét, akik, illetve amelyek nélkül a projekt nem valósulhatott volna meg.
2. A projekt leírását legfeljebb két oldalon, ezen belül a kiindulási helyzet, a végrehajtott tevékenységek, a jelenlegi állapot és az elért eredmények ismertetését.
3. Összefoglalót ugyancsak legfeljebb két oldal terjedelemben arról, hogy a kedvezményezett miben látja a megvalósult projekt sikerét, hogy milyen nehézségei voltak a megvalósítás során, hogyan küzdötték le őket, milyen gyökeres változásokat hozott az érintettek életében a megvalósult projekt, a fejlesztés hány embert érint közvetve vagy közvetlenül, mitől költségghatékony a megvalósítás, hogyan felel meg az a környezetvédelmi, esélyegyenlőségi követelményeknek, illetve a kiegyensúlyozott területfejlesztés elvének.
4. Fényképeket, legalább 10 darab nagyfelbontású, legfeljebb 2 mb méretű, jpg formátumú fényképet a projekt megvalósításáról, eredményeiről, CD-n mellékelve. A borítékra rá kell írni: Sikersztori, s az alábbi címre kell elküldeni:

ROP IH/kommunikáció

Regionális Fejlesztés Operatív Program Irányító Hatósága,
1015 Budapest, Hattyú u. 14.

lését. A turisztikai központ a mozgáskorlátozott vendégek akadálymentes kikapcsolódását is lehetővé teszi. A vélemények szerint a háromfai beruházás a falusi turizmus fejlődésére is élenkítőleg hat. Kolber István Háromfán elmondta, hogy a Regionális Operatív Program 2004–2006 között rendelkezésre álló keretét – mintegy 116 milliárd forintot – teljes mértékben lekötötték. Eddig 440 pályázóval kötöttek szerződést, több mint 93 milliárd forint értékben, s 73 óvodai, alapfokú oktatási, turisztikai, útfejlesztési, városrehabilitációs, képzés-foglalkoztatási elképzelések megvalósítását segítő projekt már befejeződött. k. j.

Félpályás útlezárással próbálják kikényszeríteni a biztonságos közlekedéshez szükséges intézkedéseket kiskunfélegyházi két igen forgalmas összefüggő utcájának lakói, mert az utca szerintük nem csupán zajos és poros, hanem rendkívül balesetveszélyes is. A forgalom azóta nőtt meg, amióta a szomszédos utcában fekvőrendőrök lassítják a közlekedést. A mindössze egyetlen kanyarral megtört, hosszú, egyenes úttesten csak minden harmadik keresztződésnél van gyalogátkelő, a szülők félve engedik iskolába gyermekeiket, akik gyakran öt-nyolc percet kénytelenek várakozni, mire a folyamatosan hömpölygő járműfolyamon át tudnak kelni. Hasonló veszélynek vannak kitéve az autók között lavírozó kerékpárosok is. A körzet két önkormányzati képviselője más-más pártállású, de mindketten elismerik a demonstrációra készülő lakók igazát, s részben az ő érdemük, hogy az ügyet a testületben nemrég az azonnal megoldandó feladatok közé sorolták. Noha újabb zebrák felfestésével valamelyest lehetne lassítani az autóforgalmat, illetve az utca egyik oldalán parkolóhelyek felfestésével keskenyíthetnék az úttest száguldozáshoz alkalmas szélességét, az igazi megoldásra – például egyfajta tehermentesítő út, valamint kerékpárút építésére – nem futja az önkormányzat költségvetéséből.

■ **Ismét közlekedik** a Lenti és Kistolmács közti 32 kilométeres vonalon az erdei kisvasút. Hétfőtől szombattig vehetik igénybe a kisvasút szolgáltatásait a Lentibe látogató turisták egészen szeptember 30-áig. Ebben az időszakban minden második vasárnap gőzmozdony-vontatású nosztalgiavonat is indul külön díjszabással. Információ/menetrendképés: lenti@tourinform.hu vagy tel.: 30/474-2079.

■ **Előzetes régészeti** kutatásra kötött szerződést tavaly a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága és a Nemzeti Autópálya Zrt. A szerződés értelmében az M60-as autópályát nyomvonalának 14, és az M6-os autópálya nyomvonalának 20 régészeti lelőhelye közül a Szajk közelében lévő feltárását már teljes egészében elvégezték, a Szederkény-Bóly út közelében a másik lelőhely feltárása jelenleg is tart. A lelőhelyeken a korai kőkorszakból származó Körös-kultúra leleteit, sírjait, a kora vaskori pannonok és a késő vaskori kelták emlékeit tárták fel, s előkerültek római és népvándorlás kori leletek is. A múzeum szakemberei az új régészeti területeket vesznek át, közben folynak a közbeszerzési eljárások. A megyehatár és Bóly közötti részen a kisajátítással és a lőszermentesítéssel párhuzamosan új régészeti munkacsoportok felállítása is szükséges. Az ásásokhoz a feltárásokban érintett területeken mintegy négyszáz alkalmi munkást és ásási segédmunkást alkalmaznak majd.

HÍRSZÓRÓ

■ **Öt pályázat** közül választották ki Répcelakon a városi sportcsarnok tanulmánytervét. Az építésekkel álló öttagú zsűri egy helyiekből álló munkacsoport véleményét figyelembe véve döntött **Sólyom Miklós** tanulmányterve mellett. Az engedélyezési terv ennek alapján készítették. Az impozáns épületet a jelenlegi sporttelepen szándékoznak megépíteni. A csarnok négyszáz nézőt lesz képes befogadni, a környéken nyolcvan parkolóhelyet alakíthatnak ki. Már amennyiben sikerül valamely pályázaton állami támogatást nyerni a beruházáshoz.

■ **Jól tanuló, jól sportoló**, azaz kiemelkedő tanulmányi és sporteredményeket elért középiskolásait köszöntötte a dombóvári önkormányzat: ötvenöt diákot és felkészítőiket jutalmazták meg az ünnepi rendezvényen.

Pécsi épületsiker Bécsben

Egy rendkívül rangos nemzetközi szakmai zsűri szavazata alapján a Brick Award 2006 elnevezésű pályázaton a legszebb európai téglapépületnek járó díjat idén magyar tervezők vehették át: **Cságyoly Ferenc** és **Keller Ferenc**, az egy pécsi foghíjtelken megépített lakó- és irodaház, a Porta Barbakán tervezői. A díjat a világ legnagyobb téglagyártója, a Wienerberger alapította, s minden második évben tüntetik ki vele a kortárs európai téglapépítészet legszebb példáit. A 21 ezer euró összdíjazású pályázatra benevezett 235 épület közül a Brick Awarddal jutalmazandó hármat – köztük a pécsiekét – nemzetközi szakértői zsűri annak figyelembevételével választotta ki, hogy milyen külső építészeti megoldásokat alkalmaztak, miként bántak az anyaggal, és hogyan hozták mindezt összhangba az épületek funkciójával. A bécsi díjátadáson 300 neves építész és építészkritikus jelent meg. A Porta Barbakán a zsűri szerint méltó módon illeszkedik Pécs történelmi környezetébe, a téglá kizárólagos használatának remek példája, s azt is bemutatja, hogy ez az anyag milyen mértékben segítheti megvalósítani az építészeti célokat.

RAN CZ ELSŐ MAGYAR TORONYÓRAGYÁR KFT.
zenélő órák, köztéri órák, világórák,
toronyórák, harangjátékok, harangvillamosítás

<http://www.toronyora.hu>

8000 Székesfehérvár, Lócsei u. 6.

Tel/Fax: (22) 302 677

Mobil: (30) 9598 202

■ **Radioaktív hulladékok** elhelyezésére szolgáló tároló megépítésén dolgoznak Bataapátiban. Az atomszemetet befogadó két, a föld mélyébe ástott, csaknem két kilométer hosszúságúra tervezett járaton legfeljebb hét métert tudnak megtenni. Ezzel párhuzamosan a felszínre kerülő közeteket is elemzik azt eldöntendő, hogy az alagutakban hol legyenek a tároló kialakításához legmegfelelőbb szakaszok. Amennyiben a minták vizsgálata az előzetes várakozásoknak megfelelő eredményt hoz, két éven belül elkészülhet a csaknem harmincmilliárd forintba kerülő létesítmény. Mindemellett hamarosan hozzálatnak a felszínen egy óriási csarnok építéséhez is. Ebben osztályozzák majd a Paksról érkező hulladékokat. A munkálatok mielőbbi befejezését az is sürgeti, hogy a paksi ideiglenes tároló 2008-ra megtelik.

■ **Tervezési és stratégiai bizottság** alakult Dombóváron. Ennek a szervezetnek lesz a feladata, hogy a 2007–2013 közötti időszakra olyan kistérségi programokat készíttessen, amelyekhez európai uniós forrásokat lehet igénybe venni. A dombóvári tervezési bizottságban minden olyan intézmény és gazdasági társaság helyet kapott, amelynek fejlesztési elképzelései ezt célozzák.

Régiós oktatásjobbító fórum

A Nyugat-dunántúli régió felsőoktatási intézményei, a Nyugat-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács és a Fejlesztési Ügynökség képviselői a tanács soproni ülésén írták alá a Nyugat-dunántúli Regionális Felsőoktatás-fejlesztési Egyeztető Fórumot létrehozó együttműködési megállapodást. A hálózatszerű együttműködés célja a régió képzési kínálatának a munkaerőpiac igényeinek megfelelő fejlesztése. Az együttműködő partnerek a régióban már megkezdett felsőoktatás-fejlesztési folyamatokat a megállapodás aláírásával kívánták megerősíteni, illetve a képzés-fejlesztés folyamatosan működő rendszerének adtak formát a Nyugat-dunántúli Regionális Felsőoktatás-fejlesztési Egyeztető Fórum szakmai műhelyének keretében. Az együttműködés a ROP 3.1.3 Hatékony Innovatív Partnerség projekt keretében valósulhat meg. Keretein belül az alapvető szervezési és fejlesztési tényező a hálózati szemlélet, illetve az alulról jövő kezdeményezések támogatása projekthalapon. Az együttműködés révén egyes centrumok adott képzési irányok specialistájává válhatnak, a valósi integrációt megalapozó közös szakok fejlesztése is lehetővé válik az integráció szélesebb társadalmi konszenzusának egyidejű megteremtésével. Az együttműködők új kutatás-fejlesztési szervezeti és finanszírozási lehetőségeket kívánnak feltárni, illetve el kívánják terjeszteni az élethosszig tartó tanulás gyakorlatát, továbbá új nemzetközi kapcsolatokat kívánnak kialakítani a már meglévőket erősítése mellett.

NEM DÉZSAVÜI!

A lapunk 12. oldalán olvasható, számmal jelölt mondatok csaknem szó szerinti idézetek a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény módosításáról szóló, továbbá a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló törvényjavaslatok több mint két évvel korábbi, együttes általános vitájából.

¹ Az idézet *dr. Lamperth Mónika* belügyminiszter expozéjából való.

² Ezt *Nagy Nóra*, az önkormányzati bizottság előadójaként mondta.

³ *Tóth Imrénnek*, az önkormányzati bizottság kisebbségi véleményének ismertetőjének szavai.

⁴ *Devánszkyné, dr. Molnár Katalin* fogalmazott így az alkotmány- és igazságügyi bizottság előadójaként.

⁵ Ezt *dr. Mikes Éva*, a területfejlesztési bizottság kisebbségi véleményének ismertetéseként mondta.

⁶ Ezek *dr. Hargitai Jánosnak*, az emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottság kisebbségi véleménye ismertetőjének a szavai.

⁷⁻⁸ *Kuzma László*, az oktatási és tudományos bizottság, *Balsay István* a foglalkoztatási és munkaügyi bizottság kisebbségi véleménye ismertetéseként mondta ezt.

⁹ Az idézet *dr. Wiener György*, az MSZP vezérszónokának előadásából való.

¹⁰ *Dr. Bóka István*, a Fidesz vezérszónokaként idézte a parlamentben a TÖOSZ álláspontját.

¹¹⁻¹² *Gulyás József*, az SZDSZ, illetve *dr. Gémesi György*, az MDF vezérszónokai mondták ezt.

■ **Elmúlt idők mesterei** címmel rendezett kiállítást a Veszprém Cserhádi Társaskör. A kötéلكészítő, cipész, csutorás, asztalos, órás, fényképész, szabó mesterségét láttató tárlat érdekessége volt egy 1874-ben kiállított pergamen bábaoklevél.

■ **Sváb falubaráti** kapcsolatot kötött Pusztavám és az észak-bajorországi Hahnbach település önkormányzata a hagyományos pusztavámi falunapon. A német önkormányzati küldöttséget, amelyet a helyi fúvószenekar is elkísért, *Hans Kummert* polgármester vezette. *Meratz László*, Pusztavám polgármestere és képviselőtársai a vadászkastélyban fogadták őket. A már két éve tartó barátságukat dokumentáló, ünnepélyesen aláírt okmányba a vállalkozói, a kulturális, a sport és turisztikai kapcsolatokat fejlesztését is beépítették.

Műhímző és zászlókészítő
Ipari Szövetkezet
1072 Budapest, Klauzál tér 16.
Tel./fax: 342-3906

Boltjaink:

V. Szent István krt. 5. - Tel.: 331-4548
VII. Klauzál tér 16. - Tel.: 342-3906

Szövetkezetünk tevékenységi köre:

- zászlók készítése hímzéssel és filmmnyomással,
- jelvények, címerek hímzése,
- műtárgymásolatok (zászlók, terítők, hímzések) készítése,
- dísztárgyak és ruhák hímzése, pliszírozás,
- házassági és temetkezési kellékek

■ **A trombitaművész Inhoff Edének** ítélte oda idén a siklósi önkormányzat képviselő-testülete a város díszpolgára címet.

■ **Falunapon tartott** ünnepi testületi ülésen erősítette meg a nagydorogi önkormányzat a bánáti Igazfalva önkormányzatával kötött testvértelepülési kapcsolatát. *Dobri István* nagydorogi és *Ihász János* igazfalvi polgármester személyesen írta alá a dokumentumot.

■ **Az ötvenedik** Sárközi lakodalom elnevezésű hagyományos rendezvénysorozat helybéli jegyespárját mutatta be *Hegedüs János* sárpilisi polgármester azoknak a helybélieknek, akik nem ismerték őket. A Sárközi helységekben idén július 19-én kezdődő jubileumi program elődje 1966-ban kilenc napig tartott, a mostani valamivel rövidebb, de állítólag annál izgalmasabb lesz.

■ **Korábban kezdődött** a nyári szünet a kocsolai általános iskolásoknak, mert bővítik az iskolájukat. Az önkormányzat több mint negyvenmillió forintot nyert a fejlesztésre.

LAJ POLGÁRMESTER

Ismét van polgármester a Csongrád megyei, kétezer lelket számláló Ópusztaszeren. Miután a bíróság – a belvívárokkal kapcsolatos ügyben – jelentős kárt okozó család miatt felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte Ópusztaszer polgármesterét és jegyzőjét, a Csongrád megyei közigazgatási hivatal jelezte, hogy a polgármesteri tisztséget az alpolgármesternek kell átvennie. Csak hogy a képviselő-testület a május 19-ei ülésén úgy döntött, hogy a helyi általános iskolában tanító alpolgármester nem lehet a falu első embere, mert akadályoztatott a tisztség ellátásában, részint, mert délelőtti munkája miatt nem tudja a polgármesteri feladatokat elvégezni, részint pedig, mert a felesége az intézmény igazgatója. Emiatt a testület a korelnöknek szavazott bizalmat. A tisztség átadás-átvétele azonban meghiúsult, mert a megszűnt jogviszonyú korábbi polgármester továbbra is polgármesterként járt el. A lehetetlen helyzetet megszüntetendő a képviselő-testület június 12-ei ülésén a törvényességi észrevételt tevő megyei közigazgatási hivatal vezetője a képviselőkkel együtt rekonstruálta és elemezte a történeteket. A csaknem kétórás vita után egyhangúlag úgy döntött a testület, hogy – az összeférhetlenségről szóló álláspontjának fenntartása mellett – megváltoztatja korábbi határozatát, és az októberi önkormányzati választásokig *Széplaki Ferenc* alpolgármestert bízza meg a polgármesteri feladatok ellátásával.

AZ ÖNKORMÁNYZAT CÍMŰ FOLYÓIRATBAN MEGJELENTETNI SZÁNT HIRDETÉSEK TARTALMA, HELYE, TERJEDELME, TARIFÁJA ÉS FORMÁJA

A TÖOSZ folyóiratában csakis olyan fizetett hirdetések jelenhetnek meg – az egyes rovatokban, illetve a rovatok között –, amelyek megrendelői a helyi önkormányzatoknak a maguk jól felfogott érdekében segíteni szándékoznak, s legalábbis bővítik az önkormányzatoknak szánt szolgáltatások, eszközök kínálatát.

A lap vagy nyomdakész hirdetések (pr-cikkek) közül, vagy azokat a szerkesztőség szakemberei – külön megrendelésre – elkészítik (írják, szerkesztik, megtervezik, kivitelezik).

A hirdetések (pr-cikkek) terjedelme és közlési tarifája forintban

belső fekete-fehér oldalon:
 1/1 (kb. 459 cm²) 140.000
 1/2 (kb. 225 cm²) 80.000
 1/3 (kb. 150 cm²) 70.000
 1/4 (kb. 110 cm²) 50.000
 1/8 (kb. 52 cm²) 30.000
 1/16 (kb. 25 cm²) 20.000

belső, színes oldalon:
 1/1 (kb. 459 cm²) 200.000
 1/2 (kb. 225 cm²) 140.000
 1/4 (kb. 110 cm²) 90.000
 1/8 (kb. 52 cm²) 60.000
 1/16 (kb. 25 cm²) 40.000

hátsó, színes oldalon:
 1/1 (kb. 459 cm²) 240.000
 1/2 (kb. 225 cm²) 160.000

címoldalon, az oldal alján:
 1/4 (kb. 110 cm²) 160.000
 1/8 (kb. 52 cm²) 100.000

A nyomdakész hirdetések a szerkesztők EPS-formátumban kérik (tükörméret: 174x245 mm, vágott méret: 203x284 mm) CD-n, vagy az aczel@toosz.hu e-mail címre. Az elkészítendő hirdetésekhez szánt illusztrációt (logót, képet) eredetiben (szkennelhető minőségben) kérik a szerkesztőség címére, illetve nagy felbontású JPG-formátumban a fenti e-mail címre.

Egy tisztább jövőért

HÓÉKÉK, SÓSZÓRÓK, KEFÉS TISZTÍTÓBERENDEZÉSEK GYÁRTÁSA ÉS FORGALMAZÁSA

- Hóékek és adapterek gyártása minden járműtípusra, kéthetes szállítási határidővel, nagy árengedményekkel.
- Sósórzó berendezések gyártása őszi szállítással, ha most megrendeli, 5% engedményt adunk.
- Gyűjtőtartályos keféstisztítóberendezések gyártása és forgalmazása 3-4 hetes szállítási határidővel, minden típusú seprési feladatra és járműre.
- Kérje prospektusainkat és tanácsadásunkat.

BÁTONY-METALL
Ipari és Kereskedelmi Kft.

3070 Bátorfyerenye, Bolyoki út 3.
Tel.: 32/ 553-160, 32/553-162
Tel./fax: 32/353-274
E-mail: batonymetall@mail.globonet.hu
Web: www.batony-metall.hu

STIGA

Stiga Park
eszközhordozók –
minőség svédacélból
9 változat, 12,5; 14; 15,5;
16; 18 és 20 LE benzin,
11 LE dízel motorral.

Az egész évi,
téli-nyári használatot
biztosító munka-
eszközeink:

8 féle fűkasza, kaszálék-
és lombgyűjtő, gyeplazító-szellőztető, gyepszélvágó,
gyűjtő seprőgép, seprő-henger, hótoló lap, hómaró,
homok- és sósórzó, műtrágyaszórzó, gyomirtó saraboló,
gereblye, permetező, billenő pótkocsi.

Kert + Plusz Kft. • 1016 Budapest, Galeotti u. 8.
Tel.: 1/355-2131, 26/316-783
Mobil: 30/9517-218, 30/9902-870
Fax: 1/356-8272, 26/316-783

EU-SZABVÁNYOS HYKOMM GUMIBURKOLATOK

JÁTSZÓTEREK
ÓVODA-
ISKOLAUDVAROK
SPORTTERÜLETEK
BIZTONSÁGOS
IDŐTÁLLÓ
BURKOLÁSÁRA

A számos helyen alkalmazható, különböző típusú Hykomm gumiburkolatokat 1991 óta gyártjuk újrahassznosított gumiőrleményből, melyek az MSZ EN 1177 „Játszóterei ütéscsillapító talajok” szabványnak megfelelő tanúsítvánnyal rendelkeznek.

Gyártó: HYKOMM KFT
2364 Ócsa, Némedi úti major
Telefon/fax: 06-29/378-053
E-mail: info@hykomm.hu
WWW.HYKOMM.HU

- utasvárók • padok, asztalok •
- hulladékgyűjtők • virágládák •
- kerékpártárolók •
- forgalomkorlátozók •
- faveremrácok, favédőrácsok •
- útbaigazító táblarendszerek •

al=ma
UTCAI BÜTOROK

ALMA-REND Kft.
6800 Hódmezővásárhely,
Makói út

Tel./fax: 62/245-368, 245-090
E-mail: alma-rend@vnet.hu
Internet: www.alma-rend.hu

ÖNKORMÁNYZAT

A sárga újságnak is nevezett, hangsúlyozottan nem pártszíni havi folyóirat elsősorban a helyi választott vezetők sajtóorgánuma. Az újság 35 000–40 000 rendszeres olvasója jobbára önkormányzati vezető, köztisztviselő, parlamenti képviselő, kormánytag, minisztériumi szakember, munkavállalói, munkaadói szervezet vezetője. A lap a TÖOSZ – annak alapításakor, 1989-ben megjelentetett – *Önkormányzat* című hírleveléből fejlődött ki, 1991 nyara óta A/4-es formátumú, 1997 januárjában – a hirdetőik igényeit kielégítendő – színes oldalakkal bővült, és az új évezred első hónapjában nyerte el mai, sajátos arculatát,

harcokkal,

amelyek az önkormányzati Magyarország megvalósításáért, a TÖOSZ által vívott küzdelem ütközetei;

arcokkal,

amelyek e hosszú küzdelemben részt vállaló – jobbára helyi vezetőkké választott – közkatonáké;

karcokkal,

amelyeket tűhegyes eszközzel vés a küzdelem eredményességét korlátozó emberi-politikai falakra;

csatlakozásokkal,

amelyek révén ezek a falak az emberekben, a települések és az országok között lerombolhatók;

fejlesztésekkel,

amelyek az önkormányzati Magyarország megvalósításához nélkülözhetetlenek,

álláspontokkal,

amelyek a magyarországi önkormányzatiság kialakításának lehetséges változatait érvekkel indokolják,

mindennapokkal,

amelyek a helyi önkormányzatok jelenét, sikerét, kudarcát, jó és rossz gyakorlatát példákkal érzékeltetik.